

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—	
četrt leta 6—	četrt leta 5:50	
na mesec 2—	na mesec 1:90	

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritičju levo), telefon št. 34.

Izšla je vsak dan sveder izvenomil nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

aa Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6:50	celo leto K 30—
na mesec 2:30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 83

Absolutizem na Hrvaškem.

Na Hrvaškem se je zgodila revolucija od zgoraj. Ustavne pravice Hrvaške so konfiscirane in vsa javna oblast je izročena kraljevskemu komisarju. Prejšnji vsaj teoretično na postave vezani ban je postal diktator z neomejeno oblastjo, neomejeno tako glede časa, kakor glede vsebine. Če je eksponent madžarske politike na banskem stolu Hrvate doslej tepel z bičem, jih bo poslej tepel s škorpionji.

Ustavno življenje na Hrvaškem je bilo vedno samo navidezno. Tisti Madžari, ki vedno kriče o ustavnosti, so hrvaške ustavne pravice vedno sistematično prikrajševali, svoje početje pa so zdaj kronali z imenovanjem diktatorja. Kraljevski komisar je imenovan protipostavno. Ni ga zakona, ki bi dovoljeval imenovati kraljevskega komisarja. S tem imenovanjem so Madžari prelomili ustavo na najeklatantnejši način.

Kar se je zgodilo na Hrvaškem, je golo nasilstvo in bi bilo nemogoče v vsaki drugi evropski državi.

Od Madžarov kaj drugega ni bilo pričakovati. Ti izkoriščajo svojo moč z brezobrazno brutalnostjo, da bi podjarmili Hrvaško, jo oropali njenih pravic ter hrvaški in srbski narod potlačili pod hunski podplat. Ropanje hrvaških pravic je bistvo vse madžarske politike napram Hrvaški.

Kar se je zgodilo na Hrvaškem, je pa sramota za celo monarhijo in mora v celi Evropi vzbuditi senzacijo in ogorčenje. Ta sramota je toliko večja, ker se je prevrat na Hrvaškem zgodil z moralično podporo dunajske politike in je s tem združena očitna škoda za celo monarhijo. Hrvatje in Srbi imajo zdaj jasen dokaz, kako se jim plačuje njihova mnogostoletna zvestoba, njihova udanost in lojalnost. Na Dunaju poznajo Hrvatje in Srbe, kadar jih rabijo zoper Madžare, sicer pa jih prepuščajo za plen madžarski politiki. In ves Balkan, kateremu bi se dunajska politika tako rada prikupila, bo spoznal kako se v avstro-ogrski monarhiji plačuje zvestoba in kako se spoštujejo pravice važnega slovenskega naroda. Pravo čudo bi bilo, če bi se početje na Hrvaškem ne maščevalo še bridko!

V kratkem se snideta delegaciji. Tam bo prilika, da slovenski dele-

gatje spregovore odločno besedo in da napravijo po svojih močeh obracun z madžarskimi betyarji. Na Hrvaškem vlada mir — drugače ne more biti spricho pooblastil kraljevskega komisarja — a kdo ve, če ni to samo mir pred viharjem.

Občinske volitve v Krškem.

Iz Krškega, 5. aprila.

Vzpričo neverjetne, brezprimerne indolence in brezbrzičnosti meščanov — razumništvo je kakor vselej tudi to pot storilo svojo dolžnost, kar boji rečeno v popravek nedavnega dopisa — so klerikalci prodrli v vseh 3 razredih s svojimi kandidati, med njimi lepo število analfabetov. Pri tem je treba pomeniti, da je med okroglo 2400 volilci jedva 200 mestnih, ki seveda utonejo med okoličani, vzlasti forensi, ki plačujejo par vinarjev davka in tvorijo skoro polovico volilcev II. razreda.

Klerikalci imajo zdaj vso odgovornost in občini. Lahkoverni kmetje pa bodo čakali, kdaj se znižajo doklade. Sleprija o Vinorejski zadruzi je razkrinkana, tudi z delitvijo milijona ni nič, ostali so le še zveneci argumenti v gotovini, nebesa in pekel in vzbujanje najnižjih instinktov proti meščanstvu.

Mesto bodo zastopali v bodočem obč. odboru: dr. Janko Hočevar, nadalje g. mestni župnik Kurent — notabene v postu in veliki teden, potem cehmošter in kimavec Golob, ki je morebiti še dober krojač in zna za silo tudi podpisati svoje ime, toda kaj prida ne bo prikrojil; in kot namestnik Herman Klobučar — kakor ime priča, nikakor ne naslednik velikega tevtona Hermana, marveč skromen klepar, tudi sicer nedolžen in ne državi nevaren človek, pravzaprav klerikalce le bolj iz familiarnih ozirov. Skrb za občino in mesto je položena torej v imenitne roke. Magst ruhig sein, lieb Vaterland.

Kako bodo klerikalci gospodarili pri hranilnici, pokaže bodočnost. Po tem bo tudi presoditi, ali zavod še zasluži splošno zaupanje. Ako bodo postopali po strankarskem kopitu in žalostno znanih kler. gospodarskih načelih, obrnili ji bodo naprednjaki hrbet. To naj blagovolijo spoštovani farovski gospodje premisliti.

Eno pa bodi povedano njim in njih trabantom že danes enkrat za vselej: napredne misli niste ubili in je ne bodete, niti v Krškem, niti v okolici. To so pokazale tudi vršivše se volitve, za katere ni bilo na naši strani žal nobene agitacije, nobenega smotrnega dela, pa smo navzlic temu dosegli znatno število glasov, kateri so bili oddani brez pritiska, brez sleparije, iz proste voje in odločnega prepričanja. Nase vrste se bodo še ožje strnile, društveno življenje se bo razširilo in poglobilo, klerikalcem se bo družabno vsakdo izognil. Pri tem pa bomo pazno zasledovali početje v občini in poročali javnosti o vseh klerikalnih naklepih in dejanjih. Čez tri leta se morda spomnijo nasprotniki teh dni — einmal oben, einmal unten.

Rudarske stavke.

Praga, 4. aprila.

Skoro vsi delavci v severnih čeških premogokopih so sklenili včeraj na številnih shodih, da se vrnejo na delo. Vsled tega se je danes pričelo delo skoro v vseh premogokopih normalno in je smatrati stavko premožokopnih delavcev za končano. V Svačovicah v okraju Trutnovu je odposlanstvo delavcev izročilo 1. t. m. svoje zahteve, ki temelje na istih zahtevah kakor zahteve drugih delavcev. Odposlanci so prosili za odgovor tekem 8 dni. Podjetniki niso nasprotni nekaterim zahtevam, zlasti ne povišanju mezde od 1. maja in ustanovitvi kopališč za moštvo.

Dražďane, 4. aprila.

Podjetniki Zwickavskega okoliša so danes kratkoma odklonili zahteve delavcev. Tudi poskusi za sporazum so ostali doslej brezuspešni. Ker se je sedaj že četrtič izjavil poskus doseči spravo, ni upati, da bi prišlo v kratkem do sporazuma. Stavka traja že 4 tedne.

Italijansko - turška vojna.

Italijanska kritika.

Rim, 4. aprila.

Največji italijanski vojaški strokovni list »La preparazione« objavljaja senzacionalen članek, v katerem pravi: »V Tripolitaniji predvsem ne razumejo naše nedelavnosti, ki je

smatrajo Arabci za nezmožnost. Na kaj se pravzaprav čaka? Vendar ni treba nikakršnega strategičnega premišljevanja, temveč le odločno voljo nastopiti in kaj doseči. S č. tami, ki jih imamo, z našo artierijo, katere sovražnik skoraj nič nima, z bajoneti, ki jih znajo naši vojaki tako izvrstno rabiti, se vendar lahko vse podvzame. Varovati se je treba edine puščave. Ali ni podobno burleski, da že en mesec in dalj arnada 150.000 izvrstnih vojakov zaradi štirih bajonetov tolpe garianske miruje? Kompromitiramo se pred celo Evropo. Naša poročila spominjajo na onega generala Baratierija, ki je v Rim brzojavil, kako velik krompir je dobil v sovražnikovi deželi, dočim je ljudstvo v Italiji z velikanskim napetjem čakalo na poročila o zmagi. Naša nedelavnost je pocobna premirju, od katerega ni nima mo nič, dočim sovražnik mnogo profita. K temu pride še nekaj drugega. Pomlad je tu in solnce že bipeka z afrikanskega neba. Pred tremi meseci, ko je vlada naznanjala, da se nobena velesila ne protivi akciji mornarice, so bili klimatični pogoji izvrstni. Zima je minila, toda pričakovana pomoč od mornarice ni prišla. Danes ima Turčija mogočnega novega zaveznika: solnce. Mi pravimo: Ne glede na diplomatični položaj v Evropi in neglede na akcijo mornarice v Dardanelih, moramo v Libiji izpremeniti taktiko, strategijo in vojaško politiko.« Ta članek lista »Preparazione« je tem važnejši, ker ga matrajo kot organ generalnega štaba. Enako piše tudi več drugih časopisov.

Brzojav suspendiran.

Rim, 4. aprila

»Giornale d' Italia« poroča, da so v Tripolisu na ukaz vlade suspendirali brzojavno službo za časopise in privatnike, iz česar se lahko sklepa, da se pripravljajo važni vojni dogodki v okolici Tripolisa.

Podmorske mine.

Milan, 4. aprila.

»Corriere della sera« poroča iz Aten, da se v Dardanelah vedno odtrgavajo kontaktne podmorske mine. I. t. m. so se tri odrgale. Eno so dobili še, po dolgem iskanju, dočim ostalih dveh ne morejo najti. Poročila nemških listov, da so tudi v solunskem pristanišču položili mine, so najbrže neresnična. V tem

pristanišču so položili le električne mine, ki se jih z obali električnim potom razstrelji.

V senci despotizma.

V Zagrebu, 4. aprila.

Današnji uradni list »Narodne Novine« priobčujejo naknadno še eno naredbo komisarja Cuvaja, tičočo se časopisja.

Ta naredba je tako gorostasna da se normalen človek, živeč v XX. stoletju, mora prijeti za glavo, ako jo čita.

Ta naredba se glasi:

»Vse vesti, novice in članki, ki se s svojo vsebino tičejo privatnih oseb, se smejo priobčiti v časopisu samo v slučaju, ako so podpisane s polnim imenom dotičnika, ki jih je napisal, in s točno označbo njegovega bivališča.«

To je takšna določba, da nima primere na vsem svetu. Še v Rusiji in Turčiji ni bilo v dobi najhujšega despotizma takšnih predpisov, ki bi časopisju naravnost vezali roke. Jasno je namreč, da ne more izhajati noben političen list, ako se mora pod vsako najnedolžnejšo notico, ki se tiče kakšne osebe, pisec podpisati s polnim imenom. Politično časopisje stoji in pade z uredniške tajnostjo; ako ni uredniške tajnosti je iluzorno vsako izhajanje političnega časopisja. In za to se pač gre Cuvaju v prvi vrsti.

Če se mi posreči, zadušiti politično časopisje, si misli, potem je moja igra dobljena in pri prihodnjih volitvah v sabor bodo dobili večino vladni mameluki - maidžaroni. Morda je ta kalkulacija pravilna, morda pa tudi — ne!

Sicer pa, čemu je potem potreben odgovorni urednik, ako se mora itak vsak pisec podpisati pod vsako notico s polnim imenom?

Kaj pa bo Cuvaj napravil, če se bo na primer odgovorni urednik podpisal pod vsako tako notico?

Bo pač velemodri in velepremeteni gospod komisar tam, kjer bi bil, ako bi pustil in veljavi določbo, da je za vso vsebino vsakega posameznega časopisa odgovoren v vsi celoti odgovorni urednik.

Z naredbami, ki smo jih včeraj objavili, je hrvaškemu časopisju odvzeta vsaka možnost posegati v politiko, ker je čisto gotovo, da bo državno pravdnštvo brezobzirno ple-

fant; nato se je samemu sebi z zadovoljstvom nasmehljaj, nazadnje se je poslovol od svoje podobe, si naredil globok, svečan poklon, kakor pozdravljamo visoke dostojanstvenike.

III.

Ko je bil Georges Duroy zopet na cesti, se je pomišljal, kaj bi počel. Hotelo se mu je teči, sanjariti, pohajati kar tako snivaje o bodočnosti in sopé mili nočni zrak; ali preganjala ga je misel na vrsto člankov, ki jih je zahteval očka Walter, in odločil se je, da odide takoj domov in se vrže na delo.

Hodil je z dolgimi koraki, dospel na vnanji bulvar in šel po njem do rue Boursault, kjer je stanoval. V njegovi hiši v šest nadstropij je prebivalo dvajset majhnih delavskih in meščanskih obitelji, in ko si je svetil po umazanih stopnicah z voščeniimi vžigalicami, in je videl, kako leže povsod razmetani kosci papirja, ogorki cigaret, ostanki iz kuhinje, je začutil strahovit stud in silno željo, da bi se preselil od tod in živel, kakor bogataš, v snažnem stanovanju s preprogami. Težak duh po jestvinah in iz stranišč, zatohel duh po nesnagi in starem zidovju, ki ga ne bi pregnal nikak prepah iz teh prostorov, je napolnjeval hišo od vrha do tal.

(Dalje prihajajo.)

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Prvi del.

(Dalje.)

Odnesel je skodelco, potem se je vrnil: »Ko bi vedeli, gospa, koliko lepih trenutkov mi je napravila »Vie française«, ko sem bival tam doli v puščavi. To je zares edini list, ki ga lahko čitaš izven Francije, zato ker je bolj literaren, bolj duhovit in manj enoličen od vseh drugih. Vsega najde človek v njem.«

Ona se je nasmehnila z ljubeznivo malomarnostjo in je odgovorila resno:

»Gospod Walter je imel precej sitnosti, da je ustvaril take vrste časopis, ki je ustrezal novim potrebam.«

In začela sta kramljati. Beseda mu je tekla gladko, govoril je vsakdanje stvari, imel je prijeten glas, precej prikupnega v pogledu in nedoljivo zapeljivost v brkih. Vsi kodrasti, bujni in lepi so mu sršeli nad

ustnico; bili so rdečkasto-rumene barve, ki je prehajala na konceh v svetlejšo nijanso.

Govorila sta o Parizu in njega okolici, o bregovih Sène, kopališčih, polnih zabavah, o vseh navadnih stvareh, o katerih se razgovarjaš lahko brez konca in kraja, ne da bi se utrudil.

Potem pa, ko se je približal gospod Norbert de Varenne s čašo likerja v roki, se je Duroy obzirno odstranil.

Gospa de Marelle, ki se je bila razgovarjala pravkar z gospo Forestier, ga je poklicala: »Lejte si no,« mu je rekla nenavadno, »torej z žurnalizmom hočete poizkusiti?«

Sedaj je govoril o svojih načrtih, v precej splošnih izrazih, nato je začel z njo isto konverzacijo, ki jo je imel ravnokar z gospo Walterjevo; a ker je imel sedaj predmet bolj v oblasti, se je kazal v njem že spretnjšega, prodajajoč stvari, ki jih je malo poprej slišal, za svoje. In ves čas je gledal svoji sosedi v oči, kakor da hoče položiti v svoje besede globlji pomen.

Ona zopet mu je pripovedovala anekdote z lahkotno živahnostjo ženske, ki ve, da je duhovita, in hoče biti vedno šegava; polagoma je postala bolj domača, položila mu je roko na komolec, pravila mu s pridržanim glasom brezobzornosti.

ki so dobile tako značaj intimnosti. Naskrivaj ga je izpreletavalo, ko se je dotikal te mlade ženske, ki se je zabavala z njim. Takoj bi se ji hotel posvetiti, jo braniti, ji pokazati, kaj je vreden, in odlaški v njegovih odgovorih so ji naznačevali, sčim se bavijo njegove misli.

A hipoma, brez vzroka, je gospa Marelle zaklicala: »Laurina!« in njena hčerka je prišla.

»Semkaj sedi, dete moje, pri oknu ti bo mraz.«

In Duroyja je prijelo kar brezumno poželjenje, da bi to dekletce poljubil, kakor da se mora vrniti nekaj od tega poljuba k materi.

Prašal je s prijaznim, očetovskim glasom: »Ali dovolite, gospodična, da vas poljubim.«

Dete je dvignilo presenečeno oči k njemu. Gospa de Marelle je dejala nasmehoma: »Reci: — naj bo, gospod, za danes; a vedno ne ostane tako.«

Duroy je takoj sedel, vzel Laurino na koleno in se dotaknil nalahno z ustnicami valovitih, mehkih las deklice.

Mati se je začudila: »Glej no, ni zbežala; to je pa nekaj posebnega. Po navadi se da poljubljati samo ženskam. Vam se ni mogoče ustavljati, gospod Duroy.«

Zardel je, ne da bi odgovoril, in zibal nalahno dekletce na nogi.

Gospa Forestier se je približala in vzkliknila presenečena: »Glej, glej, Laurina krotka! Pravo pravcato čudo!«

Tudi Jaques Rival je prihajal, s cigaro v ustih, in Duroy je vstal, da bi odšel, zakaj bal se je, da si ne pokvari z nerodno besedo svojega dela, započete zmage.

Pozdravil je, stiskal rahlo drobne roke, ki so mu jih prožile dame, stresal jih krepko moškimi. Zapazil je, da je bila roka Jaquesu Rivalu suha in gorka in da je odgovorila iskreno njegovemu stisku; Norbertu de Varenne vlačna in mrzla in se mu je izmuznila izmed prstov; očetu Walterju hladna in mehka, brez energije, brez izrazitosti; Forestieru tolstia in mlačna. Njegov prijatelj mu je rekel polglasno:

»Jutri, ob treh, nikar ne pozabi!«

»O ne, nič se ne boj!«

Ko je prišel na stopnišče, bi bil najrajši kar stekel po njem, tako silno je bil vesel, in pobiral je kar po dve stopnici z enim korakom; kar uzre v velikem zrcalu v drugem nadstropju gospoda v hudi naglici, ki mu gre skokoma nasproti; in obstal je, in sram ga je bilo, kakor da ga je kdo zalotil pri kakem napačnem početju.

Potem se je dolgo ogledoval, kar iznenaden, da je res tako zal

nilo vse, kar bo le količkaj dišalo po politiki.

One naredbe pa se seveda ne tičejo vladnih listov — »Narodnih Novin« in »Jutranjega Lista«, ki sedaj lahko brez vsake bojzani, da bi jih drugi listi zavračali, delajo vodo za vladno politiko.

Današnje »Narodne Novine« napadajo hrvatsko - srbsko koalicijsko in ji podtikajo, da je ona kriva, da se je proglasil komisariat — seveda zagradili, ker se ni hotela madžarskim eksponentom metati pod noge.

Stajersko.

Deželni šolski svet Stajerski je imel v ponedeljek dne 1. aprila sejo, v kateri je sklenil glede Sp. Stajerskega sledeče osebne spremembe, ozir. imenovanja: Nadučitelj Franc Kresnik pride iz Brežic v Vojnik, nadučitelj v Vojniku Jože Sernetz pride na Tezno in nadučitelj na Tezno, Ignac Löschnigg, pride v Brežice. Iz službenih ozirov je prestavljena učiteljica Hedvika Posch iz Wieselsdorfa v Vitane. (Nemški klerikalci so to preneli iz Wieselsdorfa na Sr. Stajerskem za to, ker je protestantinja.) Za def. učiteljico na Muti je imenovana Ivana Ostermann, doslej proviz. učiteljica pri Sv. Ožbaltu ob Dravi. Nadučitelj pri Sv. Lovrencu nad Ivnikom, Friderik Horvath, pride na nemško šolo v Hraštnik, nadučitelj na Polensaku Anton Kukovič za nadučitelja v Črešnjevcu. V pokoli stoni def. učitelj v Hajdini Anton Klanjšček.

Vladni komisar na graškem magistratu. V tork popoldne se je imela v graškem občinskem svetu nadaljevati debata o občinskem proračunu, ozir. znanih predložitih nemškonalionalne večine glede pokritja primankljaja. Socialisti so se pripravili za nadaljevanje obstrukcije proti zvišanju najemniškega vinarja. Po otvoritvi seje pa so podali nemški nacionalci izjavo, da se v očeh socialistični obstrukciji nadaljne proračunske debate ne udeležijo več in prepuščajo vso odgovornost za posledice socialistični manifesti. Na to je župan sejo zaključil rekod, da bo o teh nevdržljivih razmerah poročal nadzorovalni oblasti. Došlo bo skoro gotovo do razpusta graškega občinskega sveta, na kar bo prišel tudi na graški magistrat vladni komisar do prihodnjih volitev.

Stajerska kmetijska družba je sklenila v zadnji seji osrednjega odbora priporočiti prošnje Dobrna, Vojnik, Lemberg, Petrovče, Smarje pri Jelšah in Tinko za zvišanje sejmskih pristojbin v ugodno rešitev.

Kupa slinavka in grintavka je po zadnjem uradnem kužnem izkazu štaj. namestnice z dne 30. marca na Sp. Stajerskem popolnoma ugasnila. Izkazana je le še v nekaterih občinskih anikah in muriške doline na Zg. Stajerskem. Sejmi so odprti. Živalske cene gredo polagoma, a stalno kvišku. To občutijo najpoprej odjemalci pri mesarjih.

Beseda in dela. Ta je pri klerikalcih vedno nekaj temeljito različnega. Torkov »Slovenec« se zgraža nad bodajo nerensnični poročanjem nekerega naprednega lista, v štajerski rubriki pa piše prav debele nerensnice o naprednem shodu v Zetalah. Skoraj 14 dni je rabil tamokšnji njegov duhovniški poročevalec, da je sklanfal skupaj od začetka do konca zlagano poročilo. Na shodu je

bilo v resnici do 150 kmetov, samih odrastlih ljudi, toliko, da niti v precej veliki gosliniški sobi niso imeli prostora in jih je bila še polna veža. »Slovenec« govori seve o malenkostni udeležbi. Nadalje pravi, da je g. urednik Spindler govoril o šolah in priporočal pri pouku več nemščine ko ptujski »Stajerc« in Ornic. Resnica pa je, da g. Spindler o šolah in nemščini niti govoril ni. Ali ni vsled tega pristna farška lunparija sledeči stavek v poročilu: »Zdi se nam, kakor da bi se hotel Spindler prikupiti ptujskim šnopsarskim fabrikantom, da bi ga sprejeli za urednika pri »Stajercu«, kar slutiti, da bo »N. L.« skoro izdahljal?« Glede »N. L.« bodi pripomnjeno, da je pridobil letos nad 500 novih naročnikov, veliko novih inseratov in izhaja redno na 12 straneh. To je seveda znamenje, da bo »skoro izdahljal« na veliko veselje politikujočih kaplanov. Ravno tako debela laž je, da niso hoteli zborovalci Lešničarjevega govora poslušati in le on sam na koncu klical »Živio«, zborovalci pa »Živio slov. kmečka zveza«. Res je, da Lešničar ni nič zborovalcem živijo klical, nač. na se je zgodilo obratno: »Živio slov. km. zveza« je zaklical le en »zborovalec«, kaplanov špijon, ki smo ga samo vsled znane svoje koncilijantnosti pustili v zborovalnem lokalu, da je s svojo neumnostjo skrbel za potrebno dobro razpoloženje v prid naši stvari. In če imenuje »Slovenec« žalosten konec zborovanja to, da se je predsednik zborovanja lepo zahvalil obema govornikoma in so to zahvalo kasneje ponovili štirje navzoči kmečki župani — naj mu bude! Ne bi se obširnejše bavili s tem slučajem, ako bi ne bil tako zelo značilen za metodo, po kateri skušajo farovski lažnjivci v nič dlati vsako napredno prireditev na deželi.

Nemška propaganda v Studencih pri Mariboru. »Marb. Zeit.« poroča v zadnji številki o občinskih zborih podružnice »Südmarkine« in »Schulvereinove«, ki sta se skupno vršila v Petzovi gostilni v Studencih. »Südmarkina« podružnica je imela 1641 K 37 v dohodkov. »Schulvereinova« na 1399 K 41 v. To so velike številke! Prva vsota se je večinoma porabila za nemški otroški vrtec, druga pa za obdarovanje šolarjev s šolskimi knjigami, zvezki in drugimi šolskimi potrebščinami. Zamirivo je, da prispevajo za obe podružnici jako veliko delavci, železničarji, po večini rojeni Slovenci. Na zborovanju se je nadučitelj studenske ljudske šole Mayer strastno zaganjal v novo slovensko C. M. ljudsko šolo. Nemci spoznavajo važnost Studencev kot narodno postojanko. Ali store isto v polni meri Slovenci?

Ljudska knjižnica St. Juri ob J. zel. Občni zbor se je vršil ob povoljni udeležbi. Društvo ima 582 slovenskih, med temi 45 hrvaških knjig in 202 nemških; vse so v platno vezane, vkuop 784 knjig. Za knjige, vezanje in drugi inventar se je dosejal izdalo 1682 K 34 v. Izposodilo se je od dne 1. junija 1911 do 31. marca 1912 449 osebam 953 knjig. Dehodkov je bilo v letu 1911 249 K 73 v, stroškov 254 K 65 v, ostanek v blagajni 40 K 08 v. Dosejalni odbor je bil soglasno zopet izvoljen. — V petek, dne 3. maja t. l. gostujejo v St. Juru pod okriljem našega društva gledališki igralci deželnega gledališča v Ljubljani pod vodstvom g. režiserja H. Nučiča, in sicer vpriporijo igro »Nehesa na zemlji«. Opo-

zarjamo vse St. Jurčane in okoličane na to prireditve že zdaj.

Zahvala. Gospod Ivan Ogrin, veleposelnik v St. Ilju podaril je kot velikonočno darilo vsakeinu otroku tuk. šole razne šolske potrebščine. Podpisano šolsko vodstvo izreka blagumu dobrotniku za ta dar v svojem, kakor tudi v imenu otrok, iskreno zahvalo! — Šolsko vodstvo v St. Ilju pri Velenju, dne 3. aprila 1912. — Jankovič, Sol. vodja.

Počitniški tečaj za učitelje. Z dovoljenjem naučnega ministrstva se vrši na c. kr. trgovski akademiji v Gradcu 9. počitniški tečaj za one učitelje, ki se hočejo izobraziti za strokovne učitelje na trgovsko-nadaljevalnih šolah. Tečaj traja od 15. julija do 14. avgusta 1912. Pouk in vaje trajajo vsak dan od 8. do 12. ure. Pristojbin ni treba za to nikakih plačati. Pismene prijave, vidirane od šolskega vodstva, je treba poslati do 15. julija ravnateljstvu c. kr. trgovske akademije v Gradcu, ki razpošilja tudi brezplačno tozadevni ministrski novi odlog in učni načrt.

Drobne novice. Iz Pragerskega poročajo, da se je nedavno tam ponesrečila Ivana Pezdíček, žena železniškega delavca iz Studencev. Vstopila je v napačen vlak; ko je to opazila, je skočila iz kupeja že, ko je vlak vozil, in se je težko poškodovala. To je posledica nemškega klicanja postaj na Spod. Stajerskem. Priprosti ljudje ne vedo ne kod ne kam, zlasti na križiščih. Zato bi se moralo vsaj na Spielfeldu, Mariboru, Pragerskem, Poljčanah, Grobelnem in Celju izklicati vlake tudi v slovenskem jeziku. To bi bilo iz obratnih in varnostnih ozirov nujno potrebno. — V Trbovljah ne bo došlo do rudarske stavke. Na nedeljskih shodih so rudarji sklenili sprejeti dovoljeno 5% zvišanje mezd in opustiti za sedaj stavko z ozirom na to, da so rudarji v tem reviru prav slabo organizirani. — V Selah pri Brežici e a h sta napadla dva neznana pobalana ponoči kmečkega fanta Vogrince in ga potolkla na tla. Preiskala sta mu žepe in nato odšla. — V Gaberju pri Celju je vlomil nekdo pri gostilničarju Konradu Češku in odnesel poslom obleke in perila za 200 kron. Orožniki so hojda storilec že na sledu. — Umrl je v Celju c. in kr. stotnik Anton Tišina, star 45 let. — Iz Maribora javljajo, da ostane namestniški tajnik Sima-Gall kot lokalni komisar za agrarne operacije na svojem dosežanem službenem mestu v Mariboru. — Iz Maribora. Socialistični pekariji v magdalenkem predmestju je ponesveril razvalček peceva Leopold Kančič 190 K in izgubil. — Iz Celja. Te dni je Vogljan jako močno narasla vsled deževja. Pri brvi čez njo za kolodvorom so vlačili iz vode trije dečki naplavljen les. Pri tem so padli vsi trije v vodo; dva sta se rešila, tretji, 13letni fant čevljarja Kače je pa utonil. Mi smo že večkrat opominjali v listih, naj bi se ta hrva popravi — pa vse je bilo zaman. — Na mariborski sadjarski in vinarški šoli se vrši od 6. do 8. maja tečaj za pridelovanje zelenjave in od 6. do 11. maja tečaj za pridelovanje krme. Prijavitelj se je treba ravnateljstvu. — Salezijski zavod v Veržeju se bode, kakor ve povedati »Slovenec«, otvoril že letos. — Imenovanje. Finačni minister je imenoval finančnega kontrolorja Antona Franca za nadkontrolorja v službenem obsegu graškega deželnega finančnega ravnateljstva. —

Sneg je zapedel te dni vse višje gore po Zgor. Stajerskem. — V Bohovi pri Hoča h so zmagali predvčerajšnjem pri občinskih volitvah zopet štajerejanci. Konstatirati je, da je bil odpor a slovensko-narodne strani že precej mogočen. — Nadomestne deželne obzorske volitve na Sred. Stajerskem. Kakor poročajo iz Voitsberga, so se nemški nacionalci sedaj zedinili in kandidirajo za mandat bivšega poslanca Rathauskega (mestno-trška skupina Voitsberg-Köflach) graškega odvetnika dr. Tunnerja.

Drobne novice. Prestavljen je nadsvetnik Adalbert Kotzian od okrožnega sodišča v Celju k def. nadsodišču v Gradcu. — Imenovan je poštni nadoficijal Jakob Novak v Mariboru za poštne kontrolorja isto. — Imenovan je za poštnega uradnika pri celjski pošti bivši topničarski narednik Anton Serapia. — Po čisto so imeli dne 28. marca okrog Dravej v Zg. Halozah. Okoli 6 minut je padalo gosto, bolj drobno ledeno zrnje, ki pa ni napravilo še mnogo škode. — Iz Maribora. Člani mariborskega učiteljskega društva so sklenili na društvenem občnem zboru s 40 proti 8 glasom, da ne izstopijo iz nemškonalionalnih društev. Radi tega izstopa se je razvila na zborovanju burna debata, ki je vedla do izstopa opozicijonalcev. — Iz Maribora. 76letni usnjarski pomočnik se je dne 30. marca na Koroški cesti vsled slabosti zgrudil. Spravili so ga z rešilnim vozom v bolnišnico, a ta ga ni hotela sprejeti. Starček je na to prenošil v neki gostilni v Viktoringhofovi ulici, a tam ga je dohitela smrt. — Odlikovala je štaj. kmet. družba ljubljanskega stotnika pri 27. pešpolku Riharda Kleinoschega s srebrno družbino kolajno. Kleinoscheg je vzel na lastne stroške v ljubljanski okolici posestvo v najem, na katerem se vadi veliko vojakov 27. pešpolka v kmetijskem gospodarstvu. Podučuje stotnik sam.

in v gozdih je napravil vihar veliko škoda. — Pri Sentpavlu je pogorelo posestvo Ivana Marjanca. Ogenj je izbruhnil v prekaljevalnici. Škoda znaša nad 12.000 kron, zavarovalnica pa komaj 6000 kron.

Primorsko.

Brejec - Gliha pred goriškim okrožnim sodiščem. Včeraj se je vršila obravnava proti Josipu Brejcu iz Idrije, kateri je, kakor smo svoj čas poročali, hodil po Gorici in okolici v uniformi državnega železniškega uradnika ter je opeharil, kogar je le mogel. Prikupljiv mlad fant je znal zaslepti svojo gospodinjko, h kateri je prišel stanovat, da mu je dajala hrano in stanovanje ter pomagala kupiti uniformo; oblekel se je dobro in obul in denar si je znal preskrbeti, tako da je živel v Gorici prav prijetno. V okolici je bil staknil neko žekle, ki mu je verjelo. Sel je bil z njo celo v Trst, kjer je dobil, kar je zaslužil. Brat njen ga je dal aretirati. Preiskava je pokazala, da je Brejec »nagihlal« precej ljudi v Gorici. Pri obravnavi ni nič tajil. Sodišče mu je prisodilo 18 mesecev težke ječe s postji in samotno celico. Priimek Gliha je rabil, ker je njegova mati rojena Gliha v Idriji.

Klerikalni novostrujari na Goriškem obračajo svoje oči vedno bolj na Kras. Pravijo v svojem trobilu, da morajo na vsak način Kras premagati. Storitni nameravajo to v veliki meri potom čukarje. Posebno čukarsko okrožje hočejo napraviti za Kraševce, samo da bi premagali Kras, pa naj stane kar hoče. Pravijo, da se ne strašijo nikakih stroškov. Ali prepričani smo, da ne pojde v klasje novostrujarsko zrnje. Mogoče, da napravijo nekaj čukov in nekaj marinaric, toda s temi ne zavzamejo Krasa.

Slovensčina na goriških srednjih šolah. Več Slovencev v Gorici, ki imajo sinove na srednjih šolah v Gorici, je sprožilo misel, da naj se opusti poduk iz francoščine in zato vpelje poduk iz slovensčine.

Iz Trsta. Z velikim zadoščanjem smo čuli, da boče Velikonočni ponedeljek gostovala naša nepozabna in priljubljena umetnica ga. Danilova v »Toski«. Neizrečeno se veselimo velikega vžitka, ki nas čaka z njenim nastopom. V neizbrisnem spominu so nam vse njene neštete velike kreacije še za časa, ko je bila režiserka našega gledališča v Trstu. Veliko se moramo zahvaliti ravno njej, ki je povzdignila naše gledališče, da sedaj tako lepo napreduje. Na svidenje sedaj in upamo še mnogokrat!

Izmišljena tatvina. Neki Franc Zadničar v Trstu je naznanil policiji, da mu je neki neznan tat ukradel za 4500 kron vrednostnih papirjev in zlatnine, ki mu je bila zaupana. Policija je uvedla preiskavo in začeli so sumiti, da si je Zadničar tatvino izmišlil. Uvedli so hišno preiskavo, toda brezuspešno, prišli so njegovo soprogo, ki je končno priznala. Soprogo so izpustili. Zadničarja pa so izročili dež. sodišču.

Stabilimento tecnico. Iz Trsta poročajo, da bo bivši namestnik na Nižjeavstrijskem Erik grof Klemanssegg v kratkem izvoljen v upravni svet Stabilimenta tecnico v Trstu.

Ponesrečen Lloydov parnik. Iz Trsta poročajo, da se je ponesrečil pri Kaneji Lloydov parnik »Gizela«.

Koroško.

Ko še ni bilo hranilnic so spravljali ljudje denar v lonce ali v »štumfe« — in jih skrbno zakopavali, po navadi v kletih ali na vrtovih. Posestnik in gostilničar I. V. v Bistrici pri Rablu je našel v svoji kleti vrečico, napolnjeno z zlatniki in s srebrnim denarjem iz minolega stoletja. Zaklad, ki je vreden več tisoč kron je zakopala bržkotne prababica današnjega posestnika.

Najden skelet. V kleti neke hiše v Beljaku v Šolski ulici, ki jo podirajo, so našli popolen dobro ohranjen skelet. Poleg njega je bila posebej še ena človeška lobanja, brez okostja. Skelet mora biti star že več sto let, ker je to ena najstarejših hiš v Beljaku.

Nesreče. V Zgornji Beli je povozil vlak 2letno hčerko žel. čuvaja Marijo Eger. — Pri Sv. Mohorju je popolnoma pogorelo posestvo Martina Kicarja. Ogenj je nastal vsled slabega dimnika. — V okolici Volšperka so našli v nekem logu obsešnega isletnega zasebnika Franca Bertholda. Samomor je izvršil B. bržkotne v hipni blaznosti. — Pri Sv. Lenartu je divjal včeraj tako silen vihar, kakršnega ne pomnijo najstarejši ljudje. Prevrel je več kolozcev, odnesel več streh in polomil več dimnikov. Tudi na vrtovih

nečimernejšimi od sanj spečega soproga — in si slikala dolgo pot slave in zavrtišni odstop k mirnemu brezdeležju, ki čaka njenega moža.

Med temi njenimi sanjami pa je oblak, ne večji od moške roke, zatemnil obzorje ene človeške usode, kateri solnčnejši sijaj se je bližal svojemu koncu.

II. Beg. Skripajoč v svojem ponosnem srcu, kakor konj na uzdi se je stari Colonna vrnil v svojo palačo. Zanj, ki je bil nedolžen na nameravanem hudodelstvu svojih sorodnikov in stanovskih tovarišev, so bili vsi dogodki minole noči in jutra sramotni in poniževalni. Prišedši v svojo palačo, je takoj ukazal, da naj se pripravijo sli, da odneso njegova naročila.

»To pojde v Avignon,« je govoril sam s seboj, ko je zapečatil pismo na papeža. »Videl bom, če priateljstvo velike hiše Colonna ne odtehta blazne drhali in njenega pajaca. — To pojde v Palestrino — ta skala je nepremagljiva. — To dobi Ivan di Vico; nanj se lahko zanesem, četudi je sicer izdajalec. — To pojde v Neapolj; Colonna bo tribunovega poslanika od sebe pahnil, če takoj ne odloži svojega poslanstva in se ne vrne semkaj, ne kot ljubimec, marveč kot vojak! — In to naj dobi Gautier de Montreal. Res, lepa glava nam je posljal — a vse mu odpustim, vse — za tisoč sulic!«

(Dalje prihodajo.)

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Peti del.

(Dalje.)

»Pandolfo,« je tiho rekel, »ta kačja zalega je v mojih rokah, a jaz je ne zadavim — slutim, da me zna za mojo usmiljenost umoriti — to je njeno nagajenje. A nič zato! Nečem, da bi se reklo: rimski tribun si je s tolikimi življenji kupil lastno varnost. In na mojem nagrobnem kamnu naj ne bo zapisano: Tu počiva strahopetec, ki se ni upal odpustiti. He! Sluge, odprite vrata! Gospodje, naznanimo jetnikom razsodbo.«

Rienzi se je vsedel na prestol na koncu mize. Solnce, ki je med tem vzšlo, je metalo svoje žarke na krvavordeče stene. Po vrsti v dvorano pripeljali baroni so domnevali, da jim stene oznanjajo njih usodo.

»Gospodje,« je rekel tribun, »vi ste grešili proti božjim in človeškim postavam. Bog pa uči ljudi, naj bodo milostljivi. Spoznajte vendar, da varuje moje življenje mogočen čar. Tisti, ki ga je nebo v visoke name-nedvignilo iz kočje na ljudski prestol, tudi ni brez nevidne pomoči in dušnega varstva. Če veljajo dedne monarhije za svete, koliko bolj morajo veljati tiste, nad katerimi drži nebo svojo roko. Da! Nad tistim, ki živi samo za svojo domovino, čigar veljava je dar njegove domovine,

čuvajo duše pravičnikom in nespečne oči z meči oboroženih serafinov. Ponesrečenje vašega zadnjega naklepa in nevarnost, v kateri se nahajate, naj vam bo v poduk; opustite svoje sovraštvo proti meni; spoštujte postavle in svobodo vašega mesta in pomislite, da ne more biti nič lepšega, kakor če močje vašega pokoljenja — slavnega imena in patrijskega stanu — porabljajo svojo moč, da ščitijo mesto, svoje bogastvo, da podpirajo umetnost, svoje višestvo, da hranijo postavle. Vzemite svoje meče nazaj in prvi, ki se dotakne svobode Rima, naj postane vaša žrtev, pa če bi bil to tribun sam! Vaša stvar je bila preiskana in sodba je izrečena. Ponovite prisego, da boste opustili vse javne in tajne sovraštosti proti vladi in oblastvenim osebam Rima, pa boste pomiloščeni, boste — svobodni!«

Začudeni, zbegani, so baroni mehanično pripoginjali kolena. Menihi, ki so jih izpovedovali, so jim narokovali zahtevano prisego. Jecajoč z bledimi ustnicami slovesne besede so slišali, kako je množica pod oknom viharno zahtevala njihovo kri.

Ko je bila ta ceremonija končana, je šel tribun na balkon, s katerega je navadno ljudstvu govoril. Morda se ni še nikdar njegova čudovita oblast nad strastmi njegovih poslušalcev tako sijajno izkazala, kakor ta dan. Ljudska besnost je priklopela do viška in trajalo je dolgo, predno se mu je posrečilo jo umiriti.

Vender so se polegali vsi valovi razburjenosti še predno je končal. — Še enkrat pozneje, je govoril tribun s tega mesta za življenje, ki je bilo plemenitejše od tistih, katera je rešil — a niso ga poslušali in govoril je zaman.

Cim je spoznal tribun, da je trenutek ugoden, je dal barone pripeljati na balkon. Spričo tisočev brezspasnih poslušalcev so se slovensko zavezali, da bodo zvesti ustavi in jo ščitili. In tako je bilo jutro, o katerem se je mislilo, da bo obsevalo njihovo usmrčenje, pričra njihovega pobotanja z ljudstvom.

Množica se je razšla; večina je bila zadovoljna in vesela; ostroumnejši so bili jezni in nezadovoljni.

Pokvarili so se stroji in parnik je nasedel na neki nasipini. Potnike in blago odpelje neki pomožni parnik iz Kaneje v Kalkoto. Ponesrečeni parnik bodo prepeljali v Trst.

Kača ga je pčila. V bližini Barbane pri Pulju je pčič gad 12letnega Mirkoviča, ki je kmalu nato pod groznimi mukami umrl.

Iz vlaka skočil. Posestnik Peter Bassanese, ki se je bil peljal po opravih v Pulj in se je vračal z brzovlakom v Trst, je skočil v bližini postaje Ricmanje, kakor je bil to stori že večkrat, z vlaka, da tam sede na svoj voz in se pelje v Koper. To pot pa se mu je ponesrečilo. Skočil je tako nerodno, da je padel in obležal z razbito črepinjo. Bassanese zapušča vdovo s 6 otroci.

Blazen v vlak. Na Reki je zblaznel večkratni milijonar, lastnik velike ekspedicijske tvrdke Aleksander Bilitz. Sorodniki so ga poslali v neki budimpeštanski sanatorij. Spremljal ga je zdravnik, ki je oblekel blaznega v prisilni jopič. V kupeju se je nahajal med potniki tudi neki umetnik slikar Faietti. Ta je prosil zdravnika, da naj blaznega oprost. Zdravnik je ugodil prošnji Faiettijevi in blaznega oprostil. Bilitz se je vsedel k mizi in začel obedovati. Ko se mu je približal Faietti je skočil blazni k njemu z nožem in vilicami. Faietti je prestrašen odskočil, odprl vrata in skočil iz vlaka. Padel je jako srečno in dobil samo lahke poškodbe. Blaznega so potniki zvezali in ga odpeljali v posebni oddelek.

Persekucije zaradi dogodkov v Sarajevu. Iz Zadra poročajo: Pred tujakim senatom sta se morali zagovarjati perici Angela Peraluppi in Adelajda Gozzi zaradi pregreške mujskanja, ker sta v pralnici med razgovorom odobravalii atentat Dalbe na italijanskega kralja. Peraluppijevo so obsodili na pet dni zapora, Gozzijeva pa je bila oproščena.

Nesreča na Stolu.

Velikonočni izlet prof. dr. Cerka z dijaki na Stol. — Vihar v gorah. — Smrt profesorja dr. Cerka.

Tragična vest je sinoči pretresla vso Ljubljano. Proti večeru so došle brzojavke na vodstvo »Slov. planinskega društva« in na poveljstvo gorskega polka za pomoč, ker so profesor dr. Cerka in več dijakov na Stolu ponesrečili. S prvim vlakom se je odpeljala resilna ekspedicijska »Slov. plan. društva«, zdravnik dr. Demšar, znani turist dr. Fr. Zupane, Badiura in drugi požrtvovalni gospodje v Zerovnico in obenem je šel na pomoč tudi oddelek vrlaga našega alpinskega polka pod poveljstvom poročnika Werleina. Z ekspedicijo vred šla sta tudi oče in sestra prof. dr. Cerka. Ljubljana je bila vso noč razburjena, ker so potniki z Gorenjskega prinesli najrazličnejše vesti o nesreči na Stolu.

Velikonočni izlet.

Profesor dr. Cerka, ki je star kakih 30 let, je znan turist in raziskovalec pozemskih jam. Z neverjetno smelostjo, zaradi katere so ga pričelji mnogokrat svarili, se je spuščal v podzemsko votline. Kdor je z njim obšel, je imel vtisk, da je pri prvih raznih turah in ekspedicijah izgubil pravo merilo za to, kaj je nevarno in kaj ni nevarno.

Za velikonočne praznike je aranžiral izlet na Stol. Z njim so šli naslednji dijaki: Vladimir Kostanjevec, sin finančnega svetnika, petošolec, Vladimir Milavec, petošolec, Franc Bizovičar iz Šiške, Zdenko Kunc, petošolec, sin uradnika tobačne tovarne, in njegov brat, dijak nemške gimnazije, Josip Baričević, iz Pulja, in sin sodnega svetnika Koblerja. Na srečo se je turistom pridružil tudi izkušeni hribolazec gosp. Kunaver, učitelj na Viču.

Pot v goro.

Zvečer dne 3. aprila so prišli izletniki v Zirovnico in odrinili ponoči, da bi došli zjutraj, ko sneg še drži, do Prešernove kočice na Stolu. Dobili so pa skrajno neugodno vreme, kajti v Stolu je že dva dni divjal silen vihar, ki traja po izkušnjah domačinov natančno tri dni (lokalni pojav). Pred odhodom so jih domačini svarili, a pogumna mladina se je vzle temu spustila na pot. Šli so preko zabrežke planine in kmalu nad njo prišli na sneg. Čim višje so prihajali, tem hušji je bil vihar in tem bolj zledenela strma pobočja Stola. Pota se seveda nikoder ni poznalo, a držali so se prave smeri, ker jo je dobro poznal gosp. Kunaver. Ko so se nahajali v strminah, kjer se pod Malim Stolum prehaja na nekako kurdunjo, je postal sneg tako zleden, da niso več držale stopinje. Imeli so sicer dereze in cepine, a v hudem viharju se niso mogli vzdržati na vsakih stopinjah.

Nesreča.

Hkratu je zdrknil dr. Cerka in kmalu za njim dijak Kunc. Profesorju se je posrečilo globoko doli vzdržati se, dijak pa se je šele globokeje vstavil. Profesor Cerka je spustil svoj cepin za dijakom, da je potem dijak si mogel zopet kvišku pomagati. Med tem je gosp. Kunaver z naravnost nečloveškim naporom ostale dijake, ki so svled mraza in utrujenosti že kar omagovali, enega za drugim spravil kvišku iz strmin in posrečilo se mu je, po dveurnem skrajnem naporu spraviti dijake vse onemogle in utrujene ob petih zjutraj ob solnčnem vzhodu na vrh Mallega Stola v Prešernovo kočico. Zdej se je gosp. Kunaver vrnil, da prde še na pomoč zaostalima profesorju dr. Cerku in dijaku Kuncu.

Dijak Kunc,

ki je dobil od profesorja dr. Cerka v pomoč cepin, se je po dolgem času komaj še živ priplazil do kočice, a prišel je brez profesorja Cerka, in je že spetoma povedal gosp. Kunaverju, da je prof. Cerka zgrešil. Gospod Kunaver je potem vse pregledal za tovarišem, a ga ni mogel zaslediti in tudi vse klicanje je ostalo zaman. To mu je bilo znamenje, da se je moral tovariš ponesrečiti in zato je nemudoma stekel v dolino po pomoč.

Profesor dr. Cerka mrtve.

Z oskrbnikom Prešernove kočice, Legatom, in z domačinom Vidicem se je gosp. Kunc na včeraj povrnil v goro in preiskal potem ves zadevni teren. Našli so v žlebu pod takozvanim Čelom pelerino in eno skatljjo, nekoliko nižje fotografsko stojalo, in to jim je svedočilo, da je profesor dr. Cerka tam ponesrečil. Šli so po žlebu nazdvoj in našli globoko doli profesorja Cerka ponesrečenega, vsega pobitega in mrtvega. Očividno je priletel z glavo ob kako skalo, kajti cepinja je bila počena, obraz na eni strani skazen in roka zlomljena. Brez dvoma je bil prof. dr. Cerka po padcu takoj mrtve. Zleteti je moral z jako znatne visočine. Ko je oddal svoj cepin dijaku Kuncu, je bil brez prave opore; imel je samo eno derezo, ker je drugo najbrže pri prvem padcu izgubil in si vsled tega v viharju ni mogel dobiti prave podpore ter je drugičkrat padel v usodni žleb.

Ponesrečenca so prenesli v dolino, v Prešernovi koči pa so zaostali dijaki. Gosp. Kunaver jim je pri odhodu strogo zabil, da morajo počakati v koči, dokler ne pride pomoč, kajti oslabei so toliko, da bi v svoji opravi sami gotovo ne prišli s Stola, posebno ker je večina pogubila dereze in cepine.

Gosp. Kunaver je, vrnivši se zvečer, javil nesrečo svojim tovarišem v Ljubljano. Njegov brat, gosp. Fran Kunaver, železniški uradnik na Jesenicah, ki je došel zvečer v Zirovnico, je obvestil brzojavno resilno postajo v Ljubljani, načelnik drž. železnice v Ljubljani, gosp. nadzornik Hrašovec pa tudi še alpine ter načelnika S. P. D. gosp. dr. Tomiška zaradi pomoči. S pomočnim vlakom je prišlo več častnikov z vojniki in običajni članov S. P. D. z dr. Tomiškom v Zerovnico. Resilna ekspedicijska je o polnoči skupno s šestero domačini odrinila na Stol, da spravi dijake na varno.

Tudi pešpolk št. 27 je imel že popolnoma pripravljeno resilno ekspedicijsko pod poveljstvom nadporočnika gosp. Wallanda, a ta ni odšla na lice mesta, ker je poveljstvo pešpolka št. 27 v našem uredništvu izvedelo, da pomoči ni več treba.

Dnevne vesti.

† Klerikalni podlost. »Slovenec« je sinoči napadel naš list tako podlo, kakor bi hotel posebno slovensko proslaviti veliki teden. Ker nima mozaupanja v dr. Lampeta deželno električno, nas zmerja na najsurovejši način, češ, da delamo za tuje velekapitaliste, dasi ves svet ve, da noben pes, kaj še kak velekapitalist, ni maral tistih vodnih sil, ki jih je dr. Lampe obesil za drag denar deželi Kranjski. »Slovenec« se je v svoji podlosti osmelil reči, da je naš list od judov plačan, da kritikuje Lampetovo centralo. To je lopovstvo najnižje vrste in še neumno lopovstvo. Tisteje juda bi radi poznali, ki bi dal le počen groš za to, da kak list brani javne interese in kritikuje Lampetovo slabo gospodarstvo. Pač pa vidimo pri tistih krščansko-socialnih sleparjih na Dunaju, pri katerih so se klerikalci učili politike in gospodarstva, da so — kakor je sodno dognano — jako pristopni za mastne provizije. In znano je tudi, da judje prav radi plačajo lepe svote, če dobe kako javno dobičkanosno delo brez razpisa in konkurence. Tudi juda Redlich in Berger sta dobila Lampetovo centralo brez razpisa in brez konkurence, in kdo ve, če nista »Slovenec« podkupila, da ju zdaj brani s peovanjem našega lista, ker je obsodil, da sta Redlich in

Berger dobila to delo brez razpisa in brez konkurence. Bog Pobasaj ni samo lokalno dunajsko božanstvo, ampak ima povsod svoje vdane častilce, kjer bijejo krščansko-socialna srca in so krščansko-socialni žepi odprti.

† Kako se to ujema? V zadnjem »Domoljubu« čitamo: »Cerkev hoče, da so nedelje in prazniki dnevi veselja.« Kako pa se ta nauk ujema z odredbo, s katero je škof hotel ljudem vzeti kar sedem praznikov, torej sedem dni veselja na leto in to ljudem, ki morajo trdo delati in na korist velikim kapitalistom?

† Odlikovanje. Deželnovladni svetnik pri deželni vladi v Ljubljani Gustav Kulaviez je bil odlikovan z redom železne krone III. reda.

† Imenovanje. Za oficijala je bil imenovan pri tobačni tovarni v Ljubljani gosp. Viljem Eberl.

† Imenovan je za c. kr. kancelista pri c. kr. sodišču v Višnji gori bivši računski podčastnik e. i. kr. pešpolka št. 17 Rudolf Habjan iz Metlike.

— Predsedstvo občinskega sveta in mestnega magistrata udeležiti se velikonočne procesije v mestni župniji trnovski jutri v soboto ob 5. uri popoldne. Gg. občinski svetniki se vabijo k obilni udeležbi.

— Podpora Barjanom. Čuje se, da bo razdeljena zopet podpora za lansko leto oškodovanim posestnikom. Ker smo bili vsi davkoplačevalci enako prizadeti, zato vljudno prosimo, da se bo prizadetim, ki še niso dobili podpore, ista pravično razdelila, kakor se je to vedno godilo prejšnja leta. — Vsi prizadeti Barjani.

— Umrla je včeraj ob 6. zvečer po dolgi boleznij gospa Marija Zaliznikova, soproga g. Jakoba Zalaznika, peka in slaščičarja na Starem trgu. Pokojnica je bila izredno pridna in marljiva žena, ki je delala, dokler je bila še zdrava, od zore do mraka in globoko v noč. Bila je z vsakomur prijazna in vljudna in vsled tega pri vseh znanih priljubljenja. Za reveže je imela vedno odprte roke. Kdorkoli je potrkal na njena vrata, so se mu odprlino odpravil in zapustil prag človekoljubne gospe. Pokojnica je lani jela bolehati, naporno delo, ki ji ni dalo niti potrebnega počitka, je pač povzročilo njeno bolezen. Včeraj jo je rešil trpljenje smrtni angel. Pokojnici bodi ohranjen blag spomin!

Za umetnost. Kakor so že listi poročali, namerava prirediti »Splošno slovensko žensko društvo« v zvezi s slovenskimi upodablajočimi umetniki, slikarji in kiparji, veliko 20.000 srečh broječo dobrodelno loterijo, katere izkupiček je namenjen v podporo ubogi pastorki, slovenski umetnosti. Pomnoženi odbor je sklenil, da naprosi vse domače umetnike in umetnice, naj bi poklonili nekatere svojih umotvorov brezplačno za dobitke loterije. Mnogo ljubljanskih umetnikov je že radevolje obljubilo svojo dejansko pomoč. Izven Ljubljane bivajoče umetnike pa radevolje odbor po listih in pismeno, da se blagovolijo z umetniškimi prispevki udeležiti te dobrodelne akcije, ki bo itak samo v korist in v podporo umetnikov samih. Gg. umetniki, so obljubili, da zberejo najmanj 200 slikarskih in kiparskih umotvorov, ki bodo razstavljeni maja ali junija t. l. v paviljonu g. akad. slikarja Rih. Jakopiča. Razpečavanje srečk pa je prevzelo »Splošno slovensko žensko društvo«, ki hoče narositi rodoljubne in umetnost ljubče Slovence vseh slovenskih krajev, da mu po svojih močeh pomorejo pri tem delu. Srečke se bodo prodajale po 1 K in bo torej vsakomur dana lahka prilika, da prispeva svoj del na žrtvenik slovenske umetnosti. Žrtve ne bodo velike, treba le, da se pritegnejo s pridno agitacijo vsi sloji občinstva k temu rodoljubnemu delu. Agitacija pa ne bo težka, saj dobi ta ali oni lastnik srečke, ki je veljala samo 1 K, lepo domače umetniško delo ter ima pri tem še zavest, da je pomogel slovenski umetnosti na njeg. Izkupiček loterije se porabi deloma za nakup slovenskih umotvorov, da se na ta način omogoči eksistenca slovenskih umetnikov, deloma za podpore v prilog študij mladih domačih umetnikov.

Dolničarjeva restavracija v Smartnem ob Savi je zopet odprta.

Litija. V torek popoldne so ljudje v Savi, ki je zelo narasla, lovili drva. Neki mož je potegnil s kaveljnom, misleč, da je hlod, mrtvo žensko na obrežje. Bila je pa že tako razjedena, da se je ni moglo spoznati. Po dobrih zobeh se sodi, da ni bila še stara. Obležena je bila v rdeče krilo, sive nogavice in imela čevlje z visokimi petami. — Vel. četrtek zjutraj je umrl nagle smrti tukajšnji posestnik, mizar in trgovec s krtami Franc Planinšek. Imel je že več let hudo srčno napako. Star

šele okolu 50 let; zapustil je ženo in več še nepreskrbljenih otrok.

† Vid nad Ljubljano. Zopet sama neskončna čistost in pravičnost župana Klanfarja. Pred par leti je bila iz Vižmarjev Jančeva hči Marija v deželni bolnici in s tem je narastlo precej stroškov, katere bi moral po zakonu nje oče, ker ima veliko premoženje poravnati. Kajti znano je, da ima Janč precej »grunt«, da je mizarški mojster, da ima prodajo moke in prodajo specerijskega blaga, z eno besedo, on je bil v stanu za svojo hčer narastle bolniške oskrbne stroške v deželni bolnici sam plačati. Ker pa Janč ob vsaki obč. volitvi z tako silo agitira za Klanfarja in ker je tedaj Zabet Klanfarjev pristaša, mu je pa Klanfar z ubožnim listom pomagal, da je dežela prevzela na sebe okrog 120 kron bolniške oskrbne. Vidite, tako si Sentvidci podajajo roke. V »Domoljubu« je znani posvečeni dopisnik Klanfarja že večkrat pral, zato se nam pa nchote vsiljuje vprašanje na č. g. župnika Zabeto kot katoliškega duhovnika, ali je to Klanfarjevo dejanje pred bogom in pred državnimi zakoni v redu? Ali ni to dejanje zloraba občinskega urada in prelomitev po občinskem redu storjene »županove obljube«, v kateri je Klanfar pred okrajnim glavarjem na mesto prisege na bogavsegamogočnega, na svojo čast in poštenje obljubil, da bode zvesto in po vesti na vse strani izpolnjeval dolžnosti domačega in izročnega področja naložene po občinskem zakonu z dne 17. februarja 1866, ter skrbel, da se izkaže zakonom spoštovanje in pokornost. Ali je mogoče, da tak-le župan skrbi, da se zakonom izkazuje spoštovanje in pokornost, ker jih sam zlorablja. Da se deželni blagajni, ta storjena škoda poravnava in da se župana Belca po domače Klanfarja odstavi ter primerno kaznuje pozivljamo v to pristojno oblast.

Na naslov c. kr. finančnega ravnateljstva. Iz Kranja se nam piše: Odkar se je lani glavna trafika v našem mestu premestila v druge prostore, množe se čedalje bolj pritožbe, da ravno sredi mesta, kjer bi bilo najbolj potrebno, ni nikake prodaje tobaka. Po našem mnenju je pač dolžnost finančne uprave, da skrbi za udobnost občinstva in že v lastnem interesu vstreže splošni želji, da se ravno tam, kjer je največ prometa, otvori javna trafika. Obrnili smo se že na tukajšnjega c. kr. finančne straže komisarja za odpuščanje, a on nas tolaži od meseca do meseca, sicer pa ostane vse pri starem. Nadejamo se, da ta apel na finančno ravnateljstvo ne bo ostal glas vpijočih v puščavi.

Zdravnik v Toplicah. Za okrožnega in zdraviliškega zdravnika v Toplicah je imenovan g. dr. K. Konvalinka, sedaj okrožni zdravnik na Brdu.

Občinski odbor idrijski je imel pretečeni torek svojo tretjo sejo v letošnjem letu. Po prečitanju neke okrožnice deželnega odbora, je pri prvi točki dnevnega reda sklenil občinski odbor na županov predlog, da se za idrijsko občino ne ustanovi občinskega posredovalnega urada v smislu zakona, ki ga je lansko leto sklenil deželni zbor kranjski. Med slučajnostmi pa se je oglasil za besedo klerikalni odbornik Ivan Kavčič in izvajal, da zapisnik zadnje seje ni pravilno sestavljen, ker manjka v njem, da so klerikalni odborniki glasovali za prezidavanje občinskega poslopja št. 509 le pogojno, če se prezida izključno le za delavska stanovanja in nastanitve gasilnega društva; da se ni sprejel sklepa, da se za dijaške podpore še naknadno dovoli med letom, če bi v proračunu dovoljeni kredit ne zadoščal in da ni v zapisniku pritožbe Iv. Kanduče. Zupan je pojasnil in zapisnik se je proti klerikalnim glasovom odobril, kakor je bil pravilno sestavljen. Tu nimamo zopet opraviti le s klerikalno nagajivostjo, marveč z grdo komedijo, ki jo klerikalci ob vsaki priliki vpirarjajo. Kakor znano, je Oswald rekuriral proti prezidavanju št. 509 nazvle temu, da so za predlog glasovali tudi klerikalni odborniki. Da klerikalni občinski odborniki zbršijo sramoto marionet, se skrivajo za nepravilnost sejnega zapisnika. Njihova akcija za delavska stanovanja pa je prav navaden humbuk. Klerikalci so le zategadelj za delavska stanovanja, ker mislijo, da bi se dalo iz večjih uredniških stanovanj napraviti s podrednim medsten dvorane, kar bi bilo pri delavskih stanovanjih težje. Tako velika je klerikalna nezaupnost, da hočejo s svojimi neumestnimi predlogi zopet napraviti občini ogromno škodo. Za dvoje uradniških stanovanj bi dobivala občina na leto 1200 kron najemščine, za štiri delavska stanovanja pa 320 K, občina bi torej imela izgube leto za letom po 880 K. Treba pa bi bilo tudi vse načrt za prezidavanje znova napraviti, kar bi tudi povzročilo občini lepe stroške. Sicer pa vemo, naj bi bil sklenil občinski odbor tudi prezidanje hiše št. 509 za

delavska stanovanja. Oswald bi bil vseeno rekuriral, ker ima pri tem svoje posebne namene. Glede dijaških podpor pa so klerikalni odborniki pokazali vso svojo nemožnost, kajti ravno klerikalni odbornik Kavčič in ž njim drugi je bil, ki je venomer pri predzadnji seji povdarjal, naj se sklene podpora v višini, kakor jo deželni odbor zahteva, ker če bo med tem letom primanjalo, se bo naknadno še dovolilo. Toda to Oswald ni bilo po volji, zato morajo sedaj klerikalni odborniki svojo besedo zatajiti. O Kandučevi pritožbi pa ni bilo sklepa, zato jo tudi ni treba staviti v sejni zapisnik. Se tega je treba, da bi se ubijali za nagajivostjo Kandučevo. Po javni seji je sledila zanimivejša tajna seja.

Gospo obdolžila, da bi sebe oprala. Na ljubljanskem trgu je povzročila pred par dnevi veliko razburjenja kmetska branjevka, ki je hotela vgladno uradniško gospo obrnati za pet jajec. Gospa je namreč kupovala od nje jajca ter se jih je tudi dala odšteti. Kar naenkrat je pa začela kmetska branjevka vpiti in razgrajati, da je gospa 5 jajec več dobila kot trdi. Razgrajala je pri tem tako, da se je okrog nje nabrala cela množica ljudi. Konec je napravil šele tržni stražnik, ki je moral divjo žensko odpeljati na magistrat, kjer se je izkazalo, da je samo zato vpila, da bi nedolžno gospo obdolžila, sebe pa oprala in se okoristila.

Nepošten vajenec. Mesarski mojster Jožef Podkov je že delj časa slutil, da mu nekdo v malih zneskih krađe iz zaklenjenega predala denar. Prišel je tudi na to, da njegov 18letni vajenec Franc Demšar iz Hotavelj okr. Kranj vsaki dan obiskuje ravne gostilne. Le-to mu je dalo povod, da je vajenca natančneje opazoval. Včeraj zvečer pa je šel s svojo ženo na izprehod, a se kmalu vrnil in se skrtil za vrata v sobi. Kmalu na to je pa prišel v sobo vajenec s ključom, pilo in dletom in začel z delom. Nato pa je priskočil Podkov ga zgrabil in oddal policiji. Nepoštenega vajenca, ki je mojstru pokradel do 500 K, so izročili sodišču.

Otrok umrl. Včeraj dopoldne je prišla v Ljubljano samska gostačeva hči Ivana Čerin iz Dola pri Brezovici iskat za svojega 5 mesecev starega otroka zdravniške pomoči. Po končani ordinaciji, je še kupila zdravila, potem pa obiskala neko prijateljico, da bi skuhalo mleko. Otrok je pa takoj bruhnil kri in umrl. Mati se je hotela nato z mrtvim otrokom odpeljati domov, a je bila na južnem kolodvoru ustavljena. Po končani zdravniški preiskavi so truplo prenesli v mrtvašnico k sv. Krištofu, Čerinovo pa izpustili domov.

V znamenju alkohola. Predvčerajšnjem popoldne je 28letni dninar Rudolf Fabjan iz Selc, na južnem kolodvoru mesto, da bi stopil v vlak, začel rogoviliti in razsajati. Ko ga je stražnik opozoril, se je spustil vanj ter ga zgrabil za vrat. Varnostnemu organu so priskočili na pomoč železniški uslužbenci ter mu pomagali ga obvladati. Hudega možakarja so izročili deželnemu sodišču.

Nevaren posetnik. Dne 30. m. m. je nek tukajšnji čevljarski vajenec obiskal čevljarskega pomočnika Frančiška Blatnika v Zagorju ob Savi. Po vajenčevem odhodu je Blatnik pogrešil double verižico. Oškodovanec je o tem obvestil ljubljansko policijo, ki je nepoštenemu vajencu verižico odvzela in jo dala lastnik nazaj.

Kamen vrgel je predvčerajšnjem v glavo v Vrhovčevi ulici pri neki stavbi dosedaj še neznan zlikovec 11letnemu Vladimirju Tauseu ter ga s tem znatno telesno poškodoval.

S ceste. Sinoči je nek izvošček po Wolfovi ulici tako naglo in neprevidno vozil, da je zadel v 70letno Frančiško Ipravčevu ter jo znatno telesno poškodoval.

V mestni klavnici so zaklali od 17. do 24. marca 76 volov, 6 bikov, 8 krav, 224 prašičev, 132 telet, 40 koštrunov, 59 kozlicev. Vpeljalo se je 508 kg mesa, 77 zaklanih telet in 26 zaklanih kozličev.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 24. do 30. t. m. se je rodilo 22 oseb, mrtvorojna sta bila 2, umrlo pa je 32 oseb, med njimi 12 tujev. Osem oseb je umrlo vsled jetike, med temi 3 tujci.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 30 Macedoncev in 10 Hrvatov, 90 Slovencev in Hrvatov je prišlo pa nazaj.

Izgubljeno in najdeno. Gospod Jožef Link je izgubil denarnico z manjšo vsoto denarja. — Ga. Adela Sakslova je izgubila denarnico, v kateri je imela bankovec za 50 K. — Šolski učenc Hugo Plazer je našel žensko ročno torbico. — Ga. Amalija Kulošek je izgubila srednjo vsoto denarja. — Deželnega sodišča nadsvetnik g. Julij Polc je našel denarnico z večjo vsoto denarja.

Narodna obramba.

Ciril - Metodova družba v Ljubljani. Bral sem te dni v vseh slovenskih listih, da pobirajo nekatere Ciril - Metodove podružnice članarino in prispevke šele koncem leta. Svetuje se nadalje, da naj se pobira članarina že začetkom leta, ali med letom, meseca decembra naj se le pregleduje zapisnik članov ter pobira le pri zaostalih članih. Ta nasvet, ki je izšel gotovo iz družbene pisarne, se mi zdí zelo umesten. Pobira se naj že začetkom leta; kdor more dati, dal bo svoj obolus takoj, drugi pozneje. Meseca decembra pobirati za društva sploh, je po mojem mnenju jako nepraktično; v decembru je zima, prazniki so tudi, družina potrebuje takrat več, pa tudi samcu ne preostaja. S tem pa nočem reči, da naj preneha naša delavnost za družbo v decembru. — Gorenjski.

Društvena naznanila.

II. izkaz prispevkov »Društvu za zgradbo in vzdrževanje »Sokolskega doma« telovadnemu društvu »Sokol L.« v Ljubljani. Darila: Gg. A. Jerman 11 K, primarij dr. Jenko 15 K, A. Šušteršič 10 K 40 v, I. Vernik 10 kron, D. Lovšin 8 K 40 v, F. Adamič 1 K 40 v, I. Azmar 83 v. — Nabrano ob raznih prilikah: na sestanku pri br. Zupančiču 15 K, E. Černe nabral 2 K 50 v. — Z razpečavo blokov dobili: gg. R. Počivalnik 30 K, Žensko telovadno društvo v Ljubljani 30 K, E. Kocijančič 10 K, G. P. 10 K, I. Dolinar 2 K. — Nabiralniki: dne 26. maja 1911 dvignili iz nabiralnika v gostilni br. Zupančiča 22 K 86 v, br. Bončarja 21 K 60 v, br. Roškarja (»Auer«) 16 K 68 v, br. Počivalnika 11 K 43 v; dne 3. oktobra 1911 pa iz nabiralnika br. Zupančiča 20 K 80 v, br. Roškarja (»Auer«) 17 K 91 v, br. Bončarja pa 16 K 35 v. — Srčna hvala vsem cenjenim darovalcem in nabiralcem! Na zdar! — Za odbor: Dr. Pestotnik, predsednik. J. Mulaček, blagajnik.

Pri koncertu »Pevske župe za Ljubljano in okolice« se bodo izvajale večinoma nove, dosedaj še ne izvajane skladbe. Koncert vsebuje vokalno in instrumentalno glasbo ter je namenjen tudi onim krogom, katerim drugače koncertna dvorana vsled visokih vstopnin ni dostopna. »Pevska župa za Ljubljano in okolice« si je postavila v svoj program, privediti vsako leto več koncertov za širše občinstvo in prvi teh se vrši v soboto, dne 13. aprila v veliki dvorani »Narodnega doma«.

Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko ima v soboto, dne 13. aprila t. l. ob pol 8. zvečer v restavraciji »Narodnega doma« svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. — Event. samostalni predlogi so vložiti osem dni pred občnim zborom.

Football - match. »Ljubljanski football klub — »Goriški football klub«. Kakor čujemo, se bo vršila ob velikonočnih praznikih gornja tekma, katera obeta biti jako interesantna, ter že danes opozarjamo ljubljansko občinstvo, da si jo ogleda. Začetek, kakor tudi druge podrobnosti priobčimo jutri.

»Sokol« v Soštanju priredi na velikonočni ponedeljek pešizlet v civilu v Zalec, kjer se udeležijo koncerta, da s tem tudi dejansko pokaže svojo skrb za izobrazbo članov. Na zdar!

Prosveta.

»Matica Slovenska« javlja, da je knjige za 1911. leto že dobili. Zlasti naj bi jih naročili tisti, ki imajo le I. del romana Brambovc, ne pa II. dela, ki je izšel 1911. Vposlati je za garnituro 4 K.

Književnost.

— »Ljubljanski Zvon« XXXII., št. 4. — Aprilska številka naše prve leposlovne revije prinaša na uvodnem mestu tri »Ljubavne pesmi« Baroda, ki se odlikujejo po krasnih slikah in ponosnem ritmu; posebno druga je nežen trubadurski cvet. — K. Dolenc »Sušnjem« slika naše narodno življenje v nekoliko pretemnih barvah. — Ig. Grudna srečamo prvič v »Zvonu«, njegovo »Domotožje« diha prisrčnost. »Sonet« Rad. Peterlina je originalna pesnitev po vsebini in obliki. — C. F. Golar je napisal »Povest o hudem in silnem kovaču« v tonu, ki je lasten njegovemu umetniškemu ustvarjanju. Sredi živahnega pripovedovanja nas pustí radovedne s svojim »Konec prihodnjic«, kako se bo silni kovač sprijaznil z bodočo taščo. — Ivan Cankar je zaključil svojo novelo »Monna Lisa«. Pravi užitek je čitati njegovo slovensščino! — Rado Murnik je v 19. poglavje spretno vpletel pogrebne običaje ciganon. — Fran Milčinski je priobčil humoresvo »Drobna družčina«, ki bo tudi naj-

hujšega filistra spravila v dobro voljo. — Jos. Premk nadaljuje svojo »Krono v višavi«. — Dr. Tad. Stan. Grabowski je napisal za »Zvon« zanimivo literarno črtico »Poljski jubileji 1912 leta«; v njej seznanja slovensko občinstvo z romantikom Krasinskim. — V »Književnih poročilih« referira prof. M. Murko o tretji in četrti knjigi znamenite slaviščne publikacije »Rocznik slawistyczny«, ki izhaja v Krakovu in je važen tudi za nas Slovence. — Pastuškinin poročila o S. Sardenkovi drami »Mati svetega veselja«. — Jos. Jurkovič o Aleševčevi povesti »Ne v Ameriko!«. J. Š. o Petrovskega bibliografiji Kopitarjevih spisov; A. Debeljak pa je s finim umevanjem napisal oceno Bogd. Popovičeve »Antologije novije srpske lirike«, ki jo je izdala Matica Hrvatska. Dalje čitamo kratka poročila o glasbi, v »Raznih zapisnikih« je priobčil dr. Jož. A. Glonar zanimivo črtico »Naš narodni boj v nemškem slovstvu«, in kratek nekrolog Ant. Globočnika pl. Sorodolskega zaključuje to velikonočno številko, ki nudi vsakemu ljubitelju slovenske književnosti dovolj sveže, dobre dušne hrane. Naj podpira slovenska inteligenca bolj požrtvovalno naš prvi mesečnik, ako mu hoče ohraniti življenje! — R. Z.

— Amerika in Amerikanci. spisal Rev. J. M. Tinna. Tega velikega dela je izšel sedaj 2. zvezek.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred tukajšnjim okrajnim sodiščem.

Obsojene klerikalne volilne sleparije. Občinski tajnik Mrkun, znan zagrižen klerikalec, je bil danes pred tukajšnjim okrajnim sodiščem radi volilnih sleparij obsojen v 7dnevni zapor z enkratnim trdim ležiščem. — Natančneje poročilo priobčimo kasneje.

Razne stvari.

* Proti stanovanjski bedi. Pariz, 4. aprila. Občinski svet je soglasno sklenil, najeti posojilo v znesku 200 milijonov frankov, ki jih bodo uporabili za zgradbo majhnih stanovanj.

* Samomor goljufivega duhovnika. Berlin, 4. aprila. Pri Keesnu so potegnili iz reke Saale truplo duhovnika Mohra. Mohr je v škodo občine Webau poneveril 100.000 mark cerkvenega denarja ter nato izvršil samomor.

* Odvetnik - požigalec pobegnul. Dunaj, 4. aprila. Poročali smo, da so v Slatini v Slavoniji prijeli odvetnika dr. Mirka Frida, ker je na sumu kot požigalec. Na Dunaju so prijeli tudi njegovo ženo. Frida je v noči od 1. na 2. aprila pobegnul iz preiškovalnega zapora v Slatini.

* Ruski roparji. Petrograd, 4. aprila. Deset maskiranih roparjev je včeraj v Rostoku udrl v neko restavracijo, umorilo restavraterja, blagajnika in dva natakarja. Nato so roparji okradli vse goste ter pobegnili.

* Kondukterje — tihotapci. V Parizu je policija prijela štiri nastavljenice družbe za spalne vozove, ki so na progi Pariz - Dunaj utihotapljali saharin.

* Drzen roparski napad. V Evpatoriji so ponoči vlomili štirje oroženi in maskirani roparji v stanovanje milijonarja Osvalda, zvezali stanovalca in odnesli 130.000 rubljev.

* Grozna nesreča na morju. London, 4. aprila. Iz Melbourne poročajo, da se je avstralski parnik »Kumbana« potopil ob severnem avstralskem obrežju. Potopilo se je 30 pot. in 80 oseb mrtva.

* Aviatika. London, 4. aprila. Iz New Yorka poročajo: Blizu Los Angelesa je aviatik Rodgers pred osemi sedmihsto gledalcev padel z višine 100 čevljev. Bil je na mestu mrtev.

* Razočba v procesu proti armenkim revolucionarjem. V Petrogradu je bila po dvomesečnem procesu o katerem smo že poročali, izrečena razsodba nad 52. člani armeniske revolucionarne zveze »Držakciunnu«. Štirje so bili obsojeni na 4 do 6letno prisilno delo, 26 jih je bilo izgnanih, 26 pa v ječo od 3 mesecev do 3 let. 94 obtožencev je bilo oproščenih.

* Človekojdec na Francoskem. Morilec Corros, ki se je zagovarjal pred porotnim sodiščem v Seine - et - Oise, ker je umoril neko sedemnajstletno deklico, je priznal veliko grozodejstvo. Izpovedal je, da je že več let imel apetit na mlado žensko meso. Zdravniki so izjavili, da Corros ni odgovoren za svoj čin, ker je umobolen.

* Obsojen zaradi špijonaže. Krakov, 4. aprila. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem se je včeraj zagovarjal 25letni, v Lvovu rojeni Marian Piechozinski zaradi špijonaže v korist Rusije. Piechozinski je špijoniiral v Krakovu, Tarnovu in na Dunaju

za ruski generalni štab. Na Dunaju, kjer je bil zaposlen v arzenalu, je bil v zvezi z ruskim vojaškim atašejem, polkovnikom Marčenko. Obsojen je bil na dve leti ječe.

* Finančni ravnatelj kradel smotke. V Szegzardu je ondodni vodja finančnega ravnateljstva Koloman Fink vzel v teku časa v neki trafiki, ki jo je imela neka profesorjeva žena, več smotk, nego jih je plačal. Ko so ga začeli sumiti, so ga opazovali in so ga kmalu nato zasačili in flagranti. Fink je nato izjavil, da je pripravljen plačati odškodnino 600 K. Eden izmed prič pa ni hotel molčati. Fink je moral vzeti dopust. Fink je bogat in posestnik.

* Interesantna ločitev zakona. Znana prvoborilka za ženske pravice v New Yorku, Lee Deforestova, se je pustila ločiti od svojega moža. — Pred sodiščem je izjavila, da ga je vzela le zaradi tega, da bi na časten način postala mati. Njena želja se je zdaj izpolnila in mož nima za njo nikake cene več. Izjavila je, da hoče dati možu na leto 5000 dolarjev, pod pogojem, da se ji pusti otroka. — Ker je bil mož zadovoljen s temi pogoji, sta se ločila in otroka so sodno priznali materi.

* Grof Wolff - Metternich pozval državnega pravdnika. Berlin, 4. aprila. Grof Gisbert Wolff-Metternich je, kakor znano, pri sodni obravnavi grozil državnemu pravdniku N. Porzeltu, da ga bo pozval na dvoboj, kakor hitro bo prost. — To grozljivo je grof Metternich tudi izvedel ter dr. Porzeltu pozval na pištele. Dr. Porzelt, ki je rezervni častnik, je predložil zadevo častnemu sodu, ki je pa izjavil, da grof Metternich ni zmožen dati satisfakcije.

* Z ameriškega trga za neveste. Iz New Yorka poročajo, da si je zopet eden izmed evropskih princev dobil za svoj naslov bogato nevesto. Je to princ Pignatelli d'Arragon. ki se v najkrajšem času poroči z Miss Mary L. Dukee, hčerjo magnata ameriškega tobakovega trsta. Princ je pred enim letom prišel v New York, dal se obriti, naučil se angleško, igral golf in z največjo vztrajnostjo iskal po vseh ondodnih tržiščih za neveste bogate dolarske princezije. Posrečilo se mu je, dobiti Miss Dukejevo, katere oče ima četrtil milijarde kron. Obljubiti mu je bil moral, da mu bo pomagal pri njegovih podjetjih in da bo delaven in moralen, kar mu je 35letni princ seveda obljubil.

* Anarhistična zarota. Carigrad, 4. aprila. Proti poldnevu so ustavili grški parnik »Smyrna«, na katerem sta bila Rus Jvanov in belgradski anarhist Kerker. Skušala sta baje prenesti na avstrijski parnik »Tirok« bombe in dinamit. Parnik »Tirok« je namenjen v ruska pristanišča. Carinski uradniki so oba ustavili ter zaplenili razne eksplozijske tvarine in bombe. Policija misli, da je zasledila veliko zaroto. Jasnno pa še ni, proti kateri državi je bila naperjena zarota — proti Rusiji, ali proti Turčiji. Zaplenili so devet bomb in dva velika zaboja dinamita. Pri aretirancih so dobili razne potne dokumente.

* Pariški apaši. Pariz, 4. aprila. Caronja, 29letnega, izvanredno močnega moža, so aretirali štirje policijski uradniki. Prijeli so ga tako hitro, da se ni mogel ustavljati. Predno se je zavedel, je bil zvezan na rokah in nogah. Prenesli so ga v avtomobil in ga odpeljali na policijo. Carony je početkoma tajil, da bi bil udeležen pri zločinu. Prosil je, naj ga razvežejo. Tej prošnji so ugodili. V tem trenutku je pa Carony požrl neko belo pilulo ter zaklical: »Ne boste me imeli živega! Vzel sem ciankali!« Toda beli prašek ni bil preveč strupen, kajti Carony ni umrl. Nato je rekel: »Poglejte, kako slab anarhist sem! Niti sebe ne morem umoriti!« — Pariz, 4. aprila. Na cesti od Joissy proti Jory pri Parizu so neznani roparji umorili in okradli ob polnoči nekega sela. — Pariz, 4. aprila. V pretekli noči so apaši na cesti proti Choisy napadli neki poštni voz, umorili postiljona in okradli poštni voz. Policija je zločincem na sledu.

* Atentat na carice. Berlin, 4. aprila. »Deutsche Tageszeitung« poroča iz Petrograda: V tukajšnjih diplomatskih krogih pripovedujejo o nekem tajinstvenem atentatu na zdrave carice. Carica ima par jako dragocenih bisernih kolijev, ki jih je zapustila cesarica Katarina Velika. Posebno enega nosi zelo rada. Carica je opazila, da izgubljajo biseri svoj prvotni lesk. Kolije so poslali neki ženski, katere koža ima baje moč, da dobe otemneli biseri zopet svoj prvotni lesk. Carica je z velikim veseljem vzela kolije, ko ga je ona »zdravnica« nekaj časa nosila. Biseri so pa zopet otemneli in pri carici se so pojavili znaki bolezni, došla je tudi neko kožno bolezen. Bisere so natančno preiskali in konstatirali, da so pomazani z neko strupeno substanco. Komornico carice, z imenom Marija Osipovna, so z prli, ker se je dokazalo, da je v zvezi z revolucionarji.

Telefonska in brzajavna poročila.

Absolutizem na Hrvaškem. — Protiogrski bojkot. — Odstavljeni župan. — Izgon inozemskih časnika.

Zagreb, 5. aprila. Protiogrski bojkot se je razširil tudi že na Srbijo, kjer otklanjajo vse ogrsko blavo. Komisar Cuvaj je izdal v obliki dekreta ukaz, s katerimi se odstavljajo vsi župani mest in krajev in se poverijo vodstvo občin policijskim komisarjem. Samo v Zagrebu ostane na čelu mestne uprave župan.

Komisar Cuvaj je razglasil ob enem, da bo izgnal vse časnika, ki jih je hotelo opozicijskonalno časopisje poklicati na Hrvaško.

Praga, 5. aprila. Eksekutivni komite narodne socialne stranke je sklenil pozvati vse svoje poslance, da protestirajo v zbornici proti absolutističnim razmeram na Hrvaškem.

Istotako naj protestirajo proti absolutizmu tudi v delegacijah.

Eksekutivni komite je izrekel hrvaškemu narodu v njegovem boju svoje najskrbnejše simpatije. Nacionalno socialni državni in deželni poslanci so sklenili izreči solidarnost s hrvaškimi opozicijskonalnimi strankami, ter pričakujejo, da bodo skupno s Hrvati nastorali tudi Srbi.

Praga, 5. aprila. Hrvaški dijaki so ustanovili skupno z zastopniki češke industrije komite, ki ima namen utrditi gospodarske zveze med Hrvati in Čehi.

Z Hrvaškega.

Zagreb, 5. aprila. Širi se vest, da bo komisar Cuvaj razpustil celo vrsto narodnih društev in organizacij. Imeje razpustitvenih društev bo vlada baje za- lenila. Tozadevni Cuvajev ukaz izide, kakor se zatrjuje, že te dni v uradnih »Narodnih Novinah«. Včeraj so bili skoraj vsi tukajšnji listi konfiscirani. Več listov bo radi kavciji, ki jih je treba položiti, najbrže moralo prenehati izhajati.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 5. aprila. Kakor poročajo budimpeštanski listi, je sterila v zadnem času vlada pri zborničnem predsedniku Navayu, da ga prevozi, da naj poslovnik vprašabla z največjo strogostjo. Predsednik Navay pa se je branil to storiti, vsled česar so mero tajni krogi mnenja, da njegov odstop ni izključen. Kot njegov naslednik pride v roštev grof Stefan Tisza.

Potovanje srbskega kralja Petra. Belgrad, 5. aprila. Kakor se čuje, namerava kralj Peter potovati meseca avgusta na angleški in nemški dvor.

Budimpešta, 5. aprila. Groznja ministrskega predsednika, da razustitven zbor je povzročila razkol v Justhovi stranki. En del stranke, ki se boji, da izgubi mandate, je sklenil opustiti obstrukcijo.

Turški projekti.

Solun, 5. aprila. Uprava železnice iz Jeruzalema v Jafu je sklenila sezidati v Jafi vsem modernim zahtevam odgovarjajoče pristanišče. Že v kratkem prično s tozadevnimi študijami.

Solun, 5. aprila. V Solunu bodo zgradili nov centralni kolodvor. Dva oddelka inženirjev sta odšla v Albanijo, da prouče inženirji zemeljske razmere na projektnih progah. V prvi vrsti gre za progdo Jadranskega morja in za zvezo z bolgarskim železniškim omrežjem. Orijentska železnica je po leg tega priporočila vladi tudi zgradbo nroge Skoplje - Gotinac - Kjustendil.

Sultanovo stanje.

Carigrad, 5. aprila. Povodom proslave sultanovega nastopa vlade so poklicani štirje redni bataljoni pod orožje za vojaško revijo.

Ruski poslanik Giers.

Bukarešta, 5. aprila. Ruski poslanik Giers je dospel sem in se odnele po osemdnevem bivanju v Bukarešti na svoje mesto v Carigradu. V tukajšnjih diplomatskih krogih se govori, da je poslaniku Giersu poverjena naloga začeti z novimi mirovnimi pogajanjmi med Turčijo in Italijo.

Francoski dreadnoughti.

Pariz, 5. aprila. Glasom francoskega mornariškega programa začno graditi 1. maja 2 dreadnoughta. 3. avgusta pa začno graditi četrti dreadnought. Ladje bodo dobile imena »Lorraine«, »Bretagne« in »Provence« ter obsegale brzkone 23.000 ton.

Zrakolovna tekma Peking - Pariz. Pariz, 5. aprila. »Matin« razpisuje zrakoplovno tekmo Peking - Pariz to je na daljavo 12.000 km.

Francosko vojaštvo.

Pariz, 5. aprila. Povodom vojaške prave dne 14. julija bo predstavil volni minister Millerand dve pehotni stotnji. ovrnileti po načrtu slikarja Ratailla. Bluva tega vojaštva

je modra, dokolenke so rdeče in nosijo vojaki pločevinasto čelado s ščitom za oči in tilnik. Vojna uprava je definitivno opustila uniformiranje vojaštva s sivimi kroji.

Ob nemško - francoski mejl.

Kelmorajn, 5. aprila. Po poročilih iz merodajnih krogov namerava ustanoviti nemška vlada več bataljonov, ki jih bo poslala vse na zapadno mejo.

Kitajska ustava.

Peking, 5. aprila. Kitajska ustava, ki jo je odobrila narodna skupščina v Nankingu, obsega 56 členov. Najvišjo oblast ima ljudstvo, ki je ustanovilo kitajsko republiko. Republika dobi ime »Čvetočna republika sredine«. Teritorij je razdeljen na 18 provincij. Vsi državljani so pred zakonom enaki, ter uživajo vse državljanske prostosti. Ustava proglašá nedotakljivost osebe in stanovanja, prostost časopisja, zborovalno pravico, pravico za ustanovitev društev, jamstvo za pisma, prosto vero in prosto preseljevanje. Vsak državljan sme vstopiti v državno službo, in je dolžan, služiti v armadi. Predsednika in podpredsednika voli narodna skupščina z 2/3 večino.

Darila.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi so darovali v mesecu februarju sledeči podporniki in dobrotniki:

150 kron: dr. v. grof Kanič v Pragi; po 100 kron: Posojilnica v Mariboru, posojilnica v Celju in J. Vidmar, trgovec, kot volilo umrlega gosp. Balona v Brežicah; 50 kron: Purkmistrovsky urad kralj. mesta Plzne; 38 K 70 vin.; dr. D. Marušič kot nabrano svoto v Gorici; 30 kron: Posojilnica v Gornji Radgoni; po 20 kron: J. J. Pirnat, št. Ilj pri Velenju; dr. Gajšek, Krems n. D.; 18 K: A. Gnus, nadučitelj, Dol na Štajerskem; 15 kron: Posojilnica v Framu; po 10 kron: gđca. A. Zorman v Sp. Šiški pri Ljubljani, dr. J. Pekolj, dvorni svetnik v p. na Dunaju, dr. V. Kac, zdravnik v Mariboru, lekarnar Piccoli v Ljubljani; po 6 kron: J. Velkavrh, stotnik v Gradcu, dr. A. Poznik, notar v Novem mestu, dr. M. Murko, unvers. profesor v Gradcu, dr. F. Žizek v Gradcu; po 5 kron: J. Novak v Idriji, dr. J. Sernee v Celju, F. Štupica, notar v St. Lenardu, A. Trstenjak, hranilnični kontrolor v Ljubljani, K. Skrbineš, profesor v Pribramu, S. Rojnik, rač. revident pri e. kr. namestništvu v Gradcu; po 3 kron: J. Klemenčič, e. kr. višji poštni kontrolor v Ljubljani, M. Prosekar, lesni trgovec, Kotmara ves na Koroškem, Fr. Štupar, tajniški pristav v Ljubljani, K. Schreiner, učit. ravnatelj v Mariboru; po 2 kroni: M. Vrtnjak, poštni tajnik v Gradcu, R. Pevec, Mozirje na Štajerskem, dr. S. Rajh, odvetnik v Ribnici; po 1 kron: F. Nemeč in I. Šipek v Nabrežini, I. Kosmina v Sempolaju in A. Zavadlal na Klanecu pri Nabrežini. — Društveni odbor se toplo zahvaljuje vsem plemenitim darovalcem in prosi za nadaljne prispevke, katere sprejema društveni blagajnik dr. Karel Šebesta, advokat, Praha, II., Spalená ulica št. 9.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Modni salon
Ivane Schiller
Sv. Petra cesta 31

priporoča
slamnike vseh vrst.
Izvršuje vsa
popravila.

Žalni klobuki
vedno v zalogi.

Meteorološko poročilo.

Vilna med mescem 3002 Srednji zračni tlak 30-70 mm

aprila	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo
4.	2. pop.	741.9	9.6	sr. vzh.	jasno
..	9. zv.	743.7	3.8	sl. svzh.	..
5.	7. zv.	743.8	0.6

Srednja večerajšnja temperatura 4.9°, norm. 7.5°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Korzna poročila. Kreditna banka v Ljubljani.

Pradni kurzi danajske borze 5. aprila 1912

Maloobsejni papirji.	
majevna renta	89.65
zrebnina	93.20
avstr. krona	8.85
ogr.	89.60
kranjsko deželno posojilo	93.25
k. o. češke dež. banke	91.75
Brazilske.	
iz l. 1860	425.00
iz l. 1864	438.00
riske	623.00
zemeljske I. izdaje	297.75
II.	308.50
ogr. hipo. dnu. komunalne	266.50
avstr. kreditne	248.75
ljubljske	254.75
avstr. rdeč. križa	502.00
ogr.	514.00
bazilika	493.00
turške	505.00
Belgijske.	
ljubljske kreditne banke	70.50
avstr. kreditnega zavoda	62.75
zemeljske bančne družbe	68.75
železnice	40.25
glavne železnice	46.25
Belg. Montan	32.25
sladkorne družbe	35.25
monetne banke	242.90
Valute.	
franc.	11.38
mark.	117.70
italij.	95.65
amer.	94.65
švic.	253.75
avstr.	11.41
ogr.	117.90
italij.	95.80
amer.	94.90
švic.	254.75

Termin. Cene v Budimpešti.

Termin.	
Dne 4. aprila 1912.	
Termin.	
meseca za april 1912	za 50 kg 11.32
meseca za oktober 1912	za 50 kg 10.76
meseca za april 1912	za 50 kg 10.09
meseca za oktober 1912	za 50 kg 8.79
meseca za april 1912	za 50 kg 9.77
meseca za oktober 1912	za 50 kg 8.44
meseca za maj 1912	za 60 kg 8.74
meseca za julij 1912	za 50 kg 8.79

+

Ažman Andrej
posestnik v Hraščah.

dne 4. aprila 1912 ob 6. uri popoldne po kratki in mučni bolezni preminul s svetotajstvi v 52. letu starosti preminul.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v soboto 6. aprila ob 1/2 5. uri popoldne iz Hraša na pokopališču v Lesce.

Prebalega rajnika priporočamo v blagohoten spomin.

Prosi se tinega sožalja. 1257

Na Breznici, 4. aprila 1912.

Mesto drugega obvestila.

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodom nenadno bridke izgube moje hčere

Vide Vdovič

kakor tudi za častno spremstvo k večnemu počitku izrekam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, osobito pa še cenjenim darovalcem krasnih šopkov najpriščneje zahvalo.

V LJUBLJANI, 4. aprila 1912

1232 **Zalujoča mati.**

+

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da se je naš nad vse ljubljani sin in brat, gospod

dr. JOSIP CERK,

c. kr. profesor in c. kr. poročnik v rezervi,

pri turistovskem izletu predčerašnjim ponesrečil. Truplo nepozabnega rajnika se v nedeljo, dne 7. aprila t. l. popoldne prepelje iz Žirovnice v Ljubljano, kjer se vrši pogreb isti dan iz hiše žalosti, Ilirska ulica 21 na pokopališču k Sv. Križu.

Ohranite mi prijazen spomin!

V LJUBLJANI, dne 5. aprila 1912. 1255

Ana in Josip Cerk, starši. Anica in Helena, sestri.

I. slov. pogrebni zavod Josip Turk.

+

Globoke potrji naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je vsemogočni Bog našo dobro mater, oziroma soprogo, gospo

Marijo Zalaznik

poklical danes v četrtek ob 6. uri popoldne k sebi v večno življenje.

Pogreb predrage rajnice bo v soboto ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na Starem trgu št. 21.

V LJUBLJANI, dne 4. aprila 1912.

1252 **Družina Jakob Zalaznikova.**

Deželni veterinar.

ki podpisanim dež. odboru je oddati mesto **deželnega veterinarja**

sedežem v Ljubljani. S to službo je združena letna plača 4400 K in aktivna deklada 966 K, skupno torej 5366 K in eventualno pravica do napredovanja v IV. plačilni razred, ki odgovarja VII. dijetnemu razredu drž. uradnikov. Amestitev je provizorna, postane pa lahko po enoletnem zadovoljivem službovanju definitivna.

Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili o starosti in domovinstvu, o pokrovni usposobljenosti t. j. o dovršenih živinozdravniških študijah in o praktični izobrazbi, o neoporečnosti kakor tudi o fizični sposobnosti je vlagati

do 15. maja 1912.

deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 3. aprila 1912.

Spominjajte se
dijaškega društva „Domovina“.

Ženitna ponudba!

Premožen in mlad trgovec z dobro idočo lesno trgovino v prijaznem trgu ob železnici, se želi radi pomanjkanja znanja tem potom seznaniti z gospodično (20-30 let). — Premoženje postranska stvar. — Le resne ponudbe s fotografijami, ki se vrne, do 12. aprila pošte restante Ljubljana pod „Družinska sročna 777“. — Tajnost strogo zajamčena. 1249

Izposojevanje koles.

Anu Gorec

Ljubljana, Rimska cesta št. 11
podružnica 1207

Marije Terezije c. 4 (Pri novem svetu).

Trgovina s kolesi
in njih deli.
Izposojevanje koles.
Najboljše pneumatike.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

priporoča

kanceljski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovični in barvani papir

Rasete s pisemskim papirjem.

Žrgovske knjige v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaoga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber vseh pisarniških potrebščin, svintnikov, peres, peresnikov, radirk, kramenčkov, tablic, gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst od najpreprostejših do najfinjših

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Ceseni okvirčki za razglednice.

Risalne oeske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

K tovrstnemu avtomobilu se sprejme zanesljivo in trazen

šofer.

Ponudbe na upravnitvo »Slovenskega Naroda« pod šifro „šofer.“

Steklarska trgovna
M. TUSEK, LJUBLJANA

Stari trg šte. 23 140

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Vabilo k

rednemu občnemu zboru
Posojilnice v Radovljici

registrovane zadruge z om. poročtvom 1245 ki se vrši v ponedeljek, dne 15. aprila ob 3. pop. v posojilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računa za leto 1911.
4. Volitev ravnateljstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti. Ravnateljstvo.

:: Praktični zdravnik in zobozdravnik ::

dr. Vinko Hudelist

ordinira v Brežicah vila Livada

od 14. aprila naprej.

Radi preogromne zaloge

:: nad 20.000 svežih komadov ::
spomladanskih in letnih oblek, pouršnikov, raglanov, klobukov, slamnikov in čepic za gospode, dečke, otroke, ter konfekcije za dame in deklice, kakor kostumov, raglanov, mantil, kril, bluz in slamnikov,

prodajam do Velike noči po znatno nižani ceni.

„Angleško skladišče obiek“

:: O. Bernatovič ::

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Lončarski pomočnik

oženjen, se sprejme za izdelovanje peči z dobro plačo takoj v lončarsko tovarno Griže nad Celjem, Štajersko.

Izjava.

Podpisani naznanjamo, da nismo plačniki za dolgove ki jih dela Julius Perhavic. 1227

Perhavic-Premelč
Krško — Ljubljana.

Stanovanje

sredi mesta, obstoječe iz treh elegantnih sob brez kuhinje, 1256

prikladno za pisarno, je takoj za oddati.

Kje, pove upravnitvo »Slov. Naroda«

Vabilo k

občnemu zboru

Posojilnice za Stari trg-Lož in sosodstvo kateri se bode vršil dne 14. aprila 1912 ob 3. uri popoldne v posojilniški pisarni.

DNEVNI RED:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev dobička.
3. Volitev nadzorstva.
4. Raznoterosti.

Odbor. 1246

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1911.

Postaja: Ljubljana žni kolodvor.
Odhod.
6-48 zjutraj. Osebn vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.
7-25 zjutraj. Osebn vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo-Toplice.
9-09 dopoldne. Osebn vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]
11-30 dopoldne. Osebn vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1-32 popoldne. Osebn vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo-Toplice.
3-30 popoldne. Osebn vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.
6-35 zvečer. Osebn vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.
7-39 zvečer. Osebn vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
10-10 po noči. Osebn vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.
11-22 po noči. Osebn vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.
11-22 po noči. Osebn vlak iz Trsta, Gorice, Trbiž, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

lina, Draždan, Prage, Linca, (London), Vlissingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.
8-52 zjutraj. Osebn vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
9-48 dopoldne. Osebn vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.
11-13 dopoldne. Osebn vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.
2-33 popoldne. Osebn vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
4-18 popoldne. Osebn vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.
6-35 zvečer. Osebn vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).
8-15 zvečer. Osebn vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.
9-27 po noči. Osebn vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
11-22 po noči. Osebn vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana žni kolodvor.
Odhod na Kamnik: 7-23, 11-30, 3-15, 7-19.
Prilod iz Kamnika: 6-41, 10-59, 2-40, 6-19.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in naidovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Rozpošiljalnica

na otroke vozičke, otroške postelje, športne vozove, reformne stole, železne pohištvo, pohištvo od med. vrste in modrice po izvršnih troyških cenah; anglički vozički od K 72 naprej; franc. vozički od K 28—, otroški vozički s gumijem od K 57—, postelje s ograja, velike od K 20—, športni vozički za letanje, s strobo od K 20—, medicinske postelje od K 90—, naprej.

Specialiteta: **WOLFF BRENNABOR**

Najboljše na svetu po vseh cenah. Največja izbira!!! Najnižje cene

£ Gorlach, Gradec Joanneumring 7.

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, Miklošičeva cesta 8

se priporoča.

1025 Zaloga

angleškega blaga.

Kupujte v slovenski trgovini

Otročje predpasnike, avbice, čepice, klobučke, nogavice, perilo, kakor tudi raznovrstno perilo in modno blago za dame in gospode

kupi najceneje v

modni trgovini O. Jezeršek

v Ljubljani, nasproti rotočva.

Dijakom in dijakinam novost!

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

LJUBLJANA,

» priporoča svoje izberne izdelke vsakovrstnih »

pomladnih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Priporočna knjiga za velikonočne praznike

Prvkar izšla:

Biblioteka pisateljev selanje dobe I. zv.: **Novačan, Naša vas I.** Broš. K 3.—, okusno v platno vezano s knjižnim okrasjem K 4-50.

V tem prvem delu ciklusa »Naša vas« je zbral pisatelj štirinajst motivov iz našega kmetijskega življenja. Idejo knjige pove črtica »Misel«. V pretresljivem »Stetanu« nahajamo svaričen zgled slabe vzgoje na kmetih. Bolno se nas tudi dojmi »Cevljarski vajence« iz črtice »Nacaj« je hodila veje pristavništva, z ugodim »Vaškim ateistom« pa imamo resnično sočutje. HUMANISTIČNI sta povesti »Ženitev« in »Žabji kralj«. Druga živalska povest »Pes« ugaja vsled somornega naturalizma. Globokorese in tragičen je »Spokornik Elija«, »V kletki« pa se potaplja skopuh Mrkonja v lastnem vinu.

Temu prvemu sledi ta še letos drugi in tretji del. V drugem srečamo »Vaškega Cyrana«, boja Coljo v »Sv. birmie, starega »Kuka« in versko-plazno »Evice«. Med drugimi črticami je še zanimiv »Sejalec«, pesem v prozi, romnik slavni Groharjevi sliki, ki mu je knjiga tudi posvečena.

Tretji del pa obsega veliko povest iz našega življenja »Slovensko bratstvo« snuje študent Ivan Banov po naših krajih in odide razočaran vsled neuspehov v tujino. Mlad je še, morda se vrne...

Dobiva se v vseh knjigarnah ali pa v založbi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Narodna knjigarna.

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest; spisal Fr. Remec.

Cena 2 K, s pošto K 2-20.

Pravkar je izšla v drugi izdaji prekrasna zgodovinska povest »Kralj Matjaž«, ki spada med najbolj čitane knjige in po kateri občinstvo vedno znova vprašuje.

Brodkovski odvetnik.

Spisal V. Benč-Sumavsky

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

Ta odlični roman podaja zanimivo in pretresljivo sliko iz narodnega življenja in priča, kako nemška žena uničevalno vpliva na slovanskega moža.

Libera nos a malo.

Zgodovinski roman; spisal Vladimir Vesel.

Cena K 1-40, vez. K 2-20, s pošto 20 v več.

Koncem 15. stoletja se je pripravljalo na Slovenskem kmetijski punt. Kmetstvo ljudstvo je takrat strahovito trpelo in vrh tega so dnhovske in posvetne oblasti trpinčile ljudstvo zaradi domnevanega čarovišstva. Ponekod so požgali vse prebivalce kake vasi, ker so bili osumljeni čarovišstva. Vse to nam popisuje pisatelj v tem velezanimivem romanu.

Strahovalci dveh kron.

Spisal Fr. Lipič.

Cena broš. K 2—, vez. K 4—, s pošto 40 v več.

Velezanimiv roman iz časa velikih bojev med pomorskim razbojnikmi, turškim cesarstvom in beneško republiko.

Mali lord.

Spisal F. H. Burnett.

Cena broš. K 1-60, vez. K 2-60, s pošto 20 v več.

To knjigo veseli, kakor je kritika imenovala to presrečno gospodarstvo v slovenskem jeziku. Ta knjiga je absolutno potrebna za vsakega, kdor deluje na narodnogospodarskem polju, zlasti za vsakega posojilničarja.

Čez trnje do sreče.

Spisal Senčar.

Cena broš. K 1-20, vez. K 2-20, s pošto 20 v več.

Zelo zanimiv roman, poln interesantnega dejanja.

Undina.

Spisal André Theuriot.

Cena 90 v, s pošto 10 v več.

Eden najljubeznivejših francoskih pisateljev je v tej knjigi podal dražestno povest, ki jo je svetovna kritika uvrstila med nesmrtna dela.

Zadnji rodovine Benalja.

Spisal Fr. Remec.

Cena K 1-50, s pošto K 1-70.

Velezanimiv zgodovinski roman iz časa rokovnjaškega gibanja na Kranjskem.

Aleš iz Razora.

Spisal Ivan Cankar.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

Najbolj ljudska in ena najlepših povesti, kar jih je spisal Cankar.

Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu.

Spisal Valentin Zun.

Cena K 3—, s pošto K 3-20.

To je najpopolnejše in najtemeljitejše delo o narodnem gospodarstvu v slovenskem jeziku. Ta knjiga je absolutno potrebna za vsakega, kdor deluje na narodnogospodarskem polju, zlasti za vsakega posojilničarja.

Rdeči smeh.

Spisal Leonid Andrejev.

Preložil Vladimir Levstik.

Cena broš. K 1-40, vez. K 2-40, s pošto 20 v več.

V tem »odlomku najdenega rokopisa« so popisane strahote vojne in iz nje porajajoče se pijanosti krvi in blaznosti.

V študentovskih ulicah.

Roman; spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

To je ginljiv roman iz ljubljanske preteklosti. Slika življenje iz tedanjih malomeščanskih in gosposkih krogov, tragedija dekleta, ki je vzraslo v študentovskih ulicah, a je pogledalo v aristokratske kroge Gosposkih ulic in to poplačalo s svojo življensko srečo.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka.

Cena —80 v, vez. K 1-60, s pošto 20 v več.

Ta mična ljubezenska povest se je občinstvu prav posebno prikupila. Dejanje se vrši za časa zadnje avstrijsko-turške vojske ki jo je vodil princ Evgen. V povesti je popisano, kako izvrši strahopeten človek občudovanja vredna junaštva, samo da bi se opral pred tisto, ki jo ljubi.

Ljubezen Končanove Klare.

Roman; spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

Ozadje tega romana je zgodovinsko. Dejanje se vrši v Ljubljani in njeni okolici v časih Napoleonove Ilirije, v krogih francoskih in domačih aristokratov, med katere je stopilo slovensko dekle, ki v svetosti svoje ljubezni doprinese plemenite žrtve, dokler se naposled tudi njej ne nasmeje sreča.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Cena broš. K 1—, vez. K 1-80, s pošto 10 v več.

Kdor se hoče prav od srca nasmejati, naj čita to knjigo, ki je polna drastične komike in prešernega humorja.